

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 12 OCTOBRE 2022

Matin

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 12 OKTOBER 2022

Voormiddag

La séance est ouverte à 10 h 08 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 10.08 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Alexander De Croo, Vincent Van Quickenborne.

01 Discussion de la déclaration du gouvernement

01 Bespreking van de verklaring van de regering

L'ordre du jour appelle la discussion de la déclaration du gouvernement

Aan de orde is de bespreking van de verklaring van de regering

La parole est à M. De Roover.

Het woord is aan de heer De Roover.

01.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de premier, ik hoop dat u goed geslapen hebt of dat u überhaupt geslapen hebt. Gisteren wekte u een nogal vermoeide indruk en dat is fysiek te begrijpen: u hebt lang onderhandeld, alle begrip daarvoor. Ik had niet alleen de indruk dat u moe was, wat ik begrijp, maar uw tekst ademde ook meer dan vermoeidheid uit, hij ademde een sfeer uit van uitgeblust zijn en van een gebrek aan ambitie. U legde zich neer bij wat iedereen vaststelt: het vat is af, in de veronderstelling overigens dat het vat ooit aan geweest is. U hebt gezegd dat u een begroting zou voorleggen en een State of the Union zou afleggen die de laatste twee jaar zou omvatten. Met andere woorden, dat is het. Gigantisch meer moeten we niet verwachten, dat is het voor 2023 en 2024. U werd gisteren wel eens onderbroken door applaus, maar dat was eigenlijk niet voor u. Dat was applaus voor de Oekraïners, waar wij allen achterstaan. Dat was, terecht, applaus voor de moedige, Iraanse vrouwen. U hebt ook een slotapplaus gekregen, wat op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. Dat kan van opluchting zijn of als steunbetuiging, daarover kunnen we twisten.

Alleszins denk ik dat we de sfeer van uw verklaring gisteren samengevat zien in het zinnetje: "Wat hadden we dan moeten doen?" Daaruit spreekt geen enthousiasme, maar een gebrek aan geloof in eigen kunnen. Het was een noodkreet bijna: wilt u het niet voor mij doen, want wat had ik moeten doen? Het antwoord is eenvoudig: hervormen. Maar dat is natuurlijk met de ploeg van vandaag te hoog gegrepen. Als ik dat zeg, zou men dat praat van de oppositie noemen, maar het is zelfs praat van de meerderheid. Mevrouw De Sutter heeft het drama van de regering, de erfzonde van de regering mooi samengevat door te zeggen dat men daar met zeven rond de tafel zit en dat men echt niet kan verwachten dat daar iets serieus uit komt. Daarmee heeft zij het drama van de vivaldiregering en eigenlijk het drama van België perfect samengevat.

Nochtans kunt u niet zeggen dat u niet gewaarschuwd bent. Alle alarmbellen zijn afgegaan: de Nationale Bank, het IMF. Op de dag zelf van uw State of the Union heeft het IMF officieel meegedeeld dat wij in Europa, dankzij uw beleid, de slechtste van de klas zijn inzake overheidstekorten. Dat betekent eigenlijk de slechtste in het beschermen van de bevolking, want het gaat daarbij over de robuustheid van dit land en de robuustheid van de cijfers, die alleen maar de vertaling zijn van wat de burger door te werken opbrengt aan belastingen.

Waarschuwingen van dien aard kwamen van de Nationale Bank, het Rekenhof, het Federaal Planbureau, van alle instellingen die ertoe doen. We hebben de voorbije uren vastgesteld dat het mechanisme in uw regering er niet op gericht is om een beleid te voeren, maar om een beleid te verhinderen. Wanneer een van uw partners immers met een voorstel voor de dag komt, wordt dat ballonnetje vakkundig uit de lucht geschoten. We hebben trouwens ook een heel bijzondere manier van werken gezien. De liberalen hebben namelijk plots ingezien dat er misschien toch eens iets moet gebeuren aan de ambtenarenpensioenen en de groei daarvan, de perequatie zoals dat heet. Ze gooien dat dus op tafel maar voor de linkerzijde is dat een *no pasarán*. Daarop zeggen de liberalen akkoord te gaan om dit beleid niet te voeren op voorwaarde dat links de verhoging van de effectentaks op zak steekt. Waarop de socialisten akkoord gaan en geen van beide beleid voert.

Wat is echter het verband tussen deze twee zaken, behalve puur partijpolitiek gebikkel? Wat is het verband tussen de ambtenarenpensioenen en de effectentaks? Ik weet het niet. Ze worden dus tegen elkaar afgewogen, maar dat is geen beleid. Dat is een tapijtenmarkt, of beter gezegd een kelimmarkt. Dat zijn de kleine dingen die men op tafel legt om er een bloempot op te zetten. Het is gewoon uitruilen.

Het gaat dus om gebikkel. Ik trek dat van tafel, dus trek ik dat van u ook van tafel. Het gevolg is wat 'gewheel en gedeal' en een tabel met allerhande niemendalletjes die uiteindelijk wel aan een bedrag komen, maar waaruit op geen enkele manier iets voortvloeit wat men beleid zou kunnen noemen. Dat was het. Dat is het. Dat is Vivaldi.

Ah, mevrouw Merckx, hoort u bij Vivaldi? Stop de tijd!

01.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Ik hoor niet bij Vivaldi, maar ik ben wel verbaasd over wat u zegt. U hebt het over kleine tapijtjes en niemendalletjes.

Ik heb echter gezien dat er 300 miljoen euro bespaard wordt in de gezondheidszorg. De toegang tot ouderschapsverlof wordt ook moeilijker gemaakt voor ouders. Voor u zijn dat dus niemendalletjes, maar ik vind dat al vrij erg. Voor u is dat blijkbaar nog niet genoeg.

Ik vraag me dan af wat voor u wel genoeg is? Misschien 5 miljard euro besparen in de gezondheidszorg, zoals De Wever destijds op de agenda zette of een indexsprong of de complete afschaffing van het ouderschapsverlof zoals u in Vlaanderen doet? U bespaart dus op de kinderopvang.

01.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, u bent niet de enige die uitroept wat u had moeten doen. De communisten weten het ook niet, want ze vragen het ook aan ons. Iedereen rekent dus op ons om met oplossingen te komen.

Ik kom nog terug op wat u zegt, mevrouw Merckx, want we zijn immers nog heel vroeg op de dag. Ik geef echter toe dat als u ooit in de regering zou komen, mijn 40 minuten niet zouden volstaan om de foute beslissingen op te sommen. Wat dat betreft, is de regering-De Croo nog iets beter bezig dan de regering-Hedebouw-Merckx ooit zou zijn.

Daarvan zal de premier in de loop van de dag trouwens gebruikmaken. Hij zal straks reageren op uw tussenkomst omdat hij zich dan als niet zo extreemlinks kan tonen.

Collega Lachaert heeft trouwens in de eerste debatten (...)

01.04 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Roover, het is van geen belang wie de vraag stelde, maar als eerste spreker in het begrotingsdebat zet u de toon. Gisteren hebben we de regeringsverklaring gehoord. Aangezien Open Vld en N-VA tijdens de vorige legislatuur samen hebben bestuurd, weet u goed genoeg dat de begrotingsopmaak en de regeringsverklaring het resultaat zijn van een compromis tussen verschillende visies. De samenleving is ook opgebouwd uit mensen met

verschillende opvattingen, die samen proberen te besturen en stappen vooruit proberen te zetten.

U beantwoordt mijn vraag niet, maar ontwijkt ze door een aantal grapjes te maken die erg worden gesmaakt bij uw collega-N-VA-Kamerleden. Op welke vlakken zou u besparen? U zegt dat we onvoldoende inspanningen leveren om te besparen, niet in de uitgavenzijde snijden en dat het tekort te groot is. Hoeveel miljard euro zouden we extra moeten besparen? Weeg uw uitspraken eens af tegenover uw eigen daden tijdens de periode waarin de N-VA zelf 4,5 jaar deel uitmaakte van de meerderheid. Hebt u toen de perequatiesprong kunnen doorvoeren? Hebt u toen de ambtenarenpensioenen kunnen hervormen? *Show, don't tell*. Toon mij waar er bespaard had moeten worden en waar dat toen gebeurd is.

01.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Als er ooit een regering-Hedebouw-Merckx komt, dan hoop ik dat jullie op de oppositiebanken zullen zitten, dat is zeker. Jullie zullen dan ongetwijfeld veel kritiek uiten, want onze partij zou de werkende klasse niet laten betalen en besparingen doorvoeren, maar zou wel het geld halen waar het zit. Dat zou de N-VA nooit doen.

01.06 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw Merckx, de partij van de '*liever niet arbeid*' heeft natuurlijk baat bij de inactiviteit. In dat scenario soupeert de overheid alles op, want dan evolueert men naar een belastingschijf van 100 %. Zij die sociale punten verdienen, krijgen dan cheques die ze in de staatswinkel zullen kunnen omzetten in lekkernijen, indien die beschikbaar zijn. Ik ben ermee eens dat dit niet het N-VA-model is. We zullen daar verder over spreken indien u de meerderheid vormt.

Mijnheer Lachaert, dit is interessant voor u, want de Open Vld-standpunten staan iets dichterbij het N-VA-model. U hebt bij de eerste regeringsverklaring van deze regering, in het Europees Parlement, dezelfde truc toegepast. Ook toen stelde u dat zowel de N-VA als de PVDA-PTB kritiek op de regering hadden en daaruit leidde u af dat u goed bezig was, aangezien u zich midden tussenin de standpunten van deze partijen zat. Voor u ligt het centrum dus midden op de as tussen de N-VA en de PVDA-PTB. Dat is tekenend voor uw partij, want me dunkt bevindt het middelpunt van de as tussen de N-VA en de PVDA-PTB zich behoorlijk links op het politieke spectrum. Maar om op uw vraag te antwoorden: in de periode waarin de N-VA deel uitmaakte van de regering is het begrotingstekort van 3 % naar 0,7 % gedaald. 0,7 %! Wat een droom is dat!

Kom niet af met crisissen. De uitgaven voor de crisis staan immers in de eenmalige uitgaven. Die zitten niet in de structurele tekorten. Die 0,7 van de periode dat de N-VA federale verantwoordelijkheid heeft genomen, zou richtinggevend geweest moeten zijn voor uw regering. U kunt zeggen dat dat vroeger was, maar er is ook nog een Vlaamse regering. Die heeft wel 2 dagen langer gewacht dan goed was, om daarna wel met een sterk verhaal af te komen, namelijk met een perspectief om het land structureel te beschermen door te evolueren naar een structureel begrotingsevenwicht, met dank aan uw collega's in de Vlaamse regering. U had zich daaraan moeten spiegelen. Daar worden immers structurele maatregelen genomen. Daar wordt een beleid gevoerd. Ik had eerlijk gezegd liever gehad dat de eerste minister ook 2 dagen te laat was en met dat rapport was afgekomen, in de plaats van met hetgeen dat hij gisteren heeft uitgesproken. Wij zouden doen wat wij bewezen hebben in de federale regering en wat wij vandaag bewijzen in de Vlaamse regering. Wij zouden verantwoord structuurhervormingen doorvoeren. Ik zal daar nog op terugkomen.

01.07 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, u spreekt enkel over het begrotingstekort van de regeerperiode waarin uw partij de grootste was. Maak uw redenering ook gewoon eens af. Wees duidelijk. Wat zou het concreet betekenen als uw fractie vandaag in tijden van crisis deel zou uitmaken van de meerderheid? We kennen natuurlijk het antwoord. Wat zou dat betekenen voor de btw op energie? Die zou omhooggaan. Wat zou dat betekenen voor de index? U zou zo snel mogelijk een indexsprong doorvoeren. Er zou niemand moeten afkomen met hogere minimumlonen. De begroting is natuurlijk belangrijk. Dat is ook de reden waarom er inspanningen voorzien zijn voor die begroting. Wat wij echter nooit zullen doen en u hier duidelijk wel verdedigt, is besparen op de kap van de mensen. Dat is een keuze die wij niet willen maken en die u heel duidelijk wel wil maken.

Mijnheer De Roover, u noemt het voorliggende akkoord een bedreiging voor de begroting. Wij kunnen eerlijk zijn en mogen zeggen waar het op staat. Uw partij, de N-VA, is een bedreiging voor de koopkracht van de mensen. Dat is de waarheid. U zegt immers dat er niet naar uw partij moet worden gekeken om oplossingen te zoeken. Dat is logisch, want er is hier nog geen enkele koopkrachtmaatregel of nog geen enkel voorstel ingediend door de N-VA-fractie, nog geen enkel. De N-VA is een bedreiging voor

de koopkracht van de mensen.

(Applaus op de meerderheidsbanken)

01.08 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, u vergelijkt de begrotingsinspanningen van de Zweedse regering met deze inspanningen van de vivaldiregering. Zelfs de Europese Commissie stelt dat beide niet kunnen worden vergeleken. De Europese Commissie heeft alle begrotingsnormen opgeschort wegens de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne. Die inspanning met deze vergelijken is dus eigenlijk fundamenteel oneerlijk.

Wat u echter wel zou kunnen doen, is eerlijk zijn over de begrotingsinspanning van de Zweedse regering en het effect daarvan, dat de mensen en de bedrijven vandaag nog altijd moeten dragen. U hebt toen met de Zweedse regering een taxshift georganiseerd die 9 miljard euro heeft gekost, waarvan 5 miljard euro niet gefinancierd was. Dat betekent dat wij die 5 miljard euro nog altijd moeten meedragen. Dat was een put in de sociale zekerheid. Het Monitoringcomité heeft berekend dat die taxshift tegen 2027 een gat zal vormen in de sociale zekerheid van 9 miljard euro. Dat is uw verantwoordelijkheid, de verantwoordelijkheid van de Zweedse regering.

01.09 Servais Verherstraeten (cd&v): Mevrouw de voorzitter, het debat tussen de vroegere oppositie en de vroegere meerderheid is erg boeiend. Ik vermeld tussen haakjes dat de taxshift er vooral voor heeft gezorgd dat de werkenden met de laagste inkomens er het meest op vooruit zijn gegaan. *(Applaus op de N-VA-banken)*

Collega's, ik zou het echter graag hebben over de State of the Union en de begrotingen voor 2023 en 2024. Er zijn vragen gesteld aan de heer De Roover. Laat de heer De Roover ook eens duidelijk antwoorden op die vragen. Mijnheer De Roover, wat zou u doen op het vlak van de werkloosheid? Wat zou u doen op het vlak van de pensioenen? Wat zou u doen op het vlak van de fiscaliteit? Wat zou u doen op begrotingsvlak?

01.10 Peter De Roover (N-VA): Stel u voor dat ik in 6 minuten en 26 seconden tijd hier de oplossing had aangedragen waar de vivaldiregering in 5 jaar niet toe komt. Dat zou een ongelooflijke oplossing zijn.

Collega Depraetere, ik moet antwoorden op uw vraag en doe dat ook bijzonder graag. Jullie besparen niet op de kap van de mensen? Vertel dat eens aan diegenen die de schuld moeten dragen. Dat wordt dan gezegd door iemand van uw leeftijd? Iemand als ik zou nog kunnen zeggen: regel het allemaal dit jaar, de toekomst kan mij niet schelen. Mocht ik zelf niet in een situatie verzeild zijn geraakt die mij dat enigszins doet nuanceren, dan kon ik mij voorstellen dat ik dat beleid zou voeren en dat ik, als mens die stilaan aan de overkant van de berg is, de vivaldiregering zou toejuichen. Dat zou kunnen.

Maar als iemand van uw leeftijd het toch wel fantastisch dat men vandaag geld uitdeelt dat zijn of haar leeftijdgenoten niet overmorgen, maar morgen al zullen opsouperen, dan begrijp ik uw stelling dat u niet bespaart op de kap van de mensen, eerlijk gezegd niet. U doet dat wel. U doet dat wel, door geld uit te geven dat er niet is! Zo eenvoudig is dat. *(Applaus)*

01.11 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, u geeft, ten eerste, geen antwoord op de vraag welke koopkrachtmaatregelen u zou nemen, en ten tweede, wat de begroting betreft, heb ik net gezegd dat er maatregelen worden genomen voor de begroting, mijnheer De Roover, maar zeker voor mijn generatie is het ook belangrijk om te weten of die mensen de komende winter hun energiefactuur zullen kunnen betalen. Dat is even belangrijk, maar daar hebt u totaal geen aandacht voor. *(Rumoer)*

Welke koopkrachtmaatregelen zou u nemen? Ik vraag het u, maar u geeft er geen antwoord op. Wij kennen immers het antwoord al, mijnheer Loones. *(Protest van de heer Loones)*

Mijnheer De Roover, u kunt ook meteen antwoorden. Dan kent iedereen het antwoord. Welke koopkrachtmaatregelen zou u nemen? Dat is een heel eenvoudige vraag, die u meteen kunt beantwoorden.

01.12 Peter De Roover (N-VA): Ik zal eerst die vraag beantwoorden; straks komt die van de goede collega De Vriendt aan bod.

Ten eerste – en daarmee loop ik enigszins vooruit op mijn speech, maar goed, het kan maar gezegd zijn – verwijs ik naar ons voorstel dat wij al maanden geleden hebben ingediend en dat een groot verschil inhoudt ten opzichte van de verlagingen op de energiefactuur die vooral grootverbruikers van energie ten goede komen. Immers, hoe meer energie men verbruikt, hoe groter het voordeel. Wij stellen daarentegen een belastingkorting voor. Dat betekent dat de mensen zelf kunnen beslissen. Verlichten zij er hun energiefactuur mee? Dat mag. Gaan ze daarmee energetische inspanningen aan, die op termijn uiteraard ook het energieverbruik drukken? Fantastisch.

Ons tweede voorstel, waarvoor de regering stekeblind blijft, gaat over de belastingverhoging die u oplegt door bij een gezin met een lagemiddenklasse-inkomen netto 1.000 euro per jaar van de index weer af te pakken. Dat doet u. Goede collega-socialisten, de facto komt dat neer op vijf indexsprongen. Aangezien u via de belastingen een derde weer afpakt, hebt u dit jaar anderhalve indexsprong doorgevoerd. Het is een laffe indexsprong, want daarover worden geen persconferenties gegeven. Bij die indexsprong haalt u eigenlijk, als een dief in de nacht, het geld via de achterdeur van de veranda bij de mensen weg, zonder dat zij het weten, omdat er niet eerlijk over gecommuniceerd wordt.

Ik heb dat reeds maanden geleden hier aangekaart. Het antwoord daarop van de minister van Financiën was de vraag waar we 1,5 miljard zouden halen. Er wordt steeds gevraagd hoe wij het probleem zouden oplossen. Mevrouw Depraetere, daarmee geeft hij natuurlijk toe dat uw regering 1,5 miljard aan koopkracht op een slinkse wijze bij de mensen wegneemt. Dat is hetgeen wij niet zouden doen. Dat is hetgeen u wel doet.

01.13 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, durft u dat werkelijk te zeggen? Durft u dat te zeggen over de korting van 200 euro per maand op het moment dat de facturen tot honderden euro per maand oplopen? Durft u te zeggen dat dat mensen ertoe zal aanzetten om meer te verbruiken? Durft u dat te zeggen in deze tijden?

Dat is hetgeen u zegt. U zegt dat wij er met ons beleid voor zorgen dat mensen meer energie gaan verbruiken.

01.14 Peter De Roover (N-VA): Ik heb gezegd dat de mensen die meer energie verbruiken, meer genieten van die regel. Ik heb niet gezegd dat de mensen om die reden meer verbruiken. Er zijn toch nog logicawetten. Ik heb niet gezegd dat mensen aangezet worden om meer te verbruiken. Ik heb gezegd dat mensen die meer verbruiken, daarvan meer voordeel hebben.

01.15 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Roover, ik ben echt niet mee. Collega Depraetere heeft u een duidelijke vraag gesteld. Wat zou u doen? U antwoordt daarop niet. U geeft geen alternatief. U zegt niet waarop u zult besparen. U hebt er nog steeds geen antwoord op gegeven. U hebt reeds vijf keer rond de pot gedraaid.

De crisis is een energiecrisis. De regering neemt haar verantwoordelijkheid, ten aanzien van iedereen die het nodig heeft. Ze beschermt de mensen. Dat was de teneur van hetgeen de eerste minister gisteren vertelde.

U trekt hier in twijfel wat wij doen met de federale regering om de koopkracht van de mensen te beschermen tegen de torenhoge energiefacturen. De logica van de federale regering is net dezelfde als de logica die wij in de Vlaamse regering gebruiken, namelijk degenen helpen die het moeilijk hebben. Mensen met een laag inkomen krijgen het sociaal tarief. Die regeling wordt opnieuw verlengd. We zorgen ervoor dat die mensen worden geholpen. Daarnaast is er in ons land een indexsysteem dat mensen met een hoog inkomen zeer goed beschermt.

Daartussen bevindt zich evenwel een groep mensen die elke dag werken en die het moeilijk hebben. In Vlaanderen hebben we voor die mensen de jobbonus verhoogd en hen aldus beschermd. De federale regering past precies dezelfde logica toe met het basispakket energie. Ze zorgt ervoor dat iedere Belg deze winter zeker is dat hij een basispakket energie zal kunnen verbruiken. We besteden de middelen aan wie ze moet krijgen. Wie heel goed beschermd wordt door de index, zal dat voordeel wat minder genieten. We moeten immers focussen op de middengroep, de middenklasse, die het meest steun nodig heeft. Ik zie niet in welke kritiek u daarop kunt geven en ik hoor ook helemaal geen alternatief.

01.16 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Lachaert, u spreekt over dat basispakket. Ik heb het daarover niet gehad, wel over de vermindering van de btw van 21 % naar 6 %. De Open Vld was tegen die btw-verlaging. U bent de persoon die bochten neemt! Blijkbaar mogen experts alleen het woord voeren wanneer het u past. N-VA stelt dat een ingreep in de belastingen veel efficiënter is en mensen veel meer vrijheid geeft om het geld te besteden. Herinnert u zich het woordje 'vrijheid'?

Wij zeggen ook dat dit niet gekoppeld is aan het energieverbruik. Daarom willen wij via de fiscaliteit werken. Dat is een zeer eenvoudige maatregel die 1.000 euro koopkracht per jaar voor een gezin opbrengt. Dat is 1.000 euro koopkracht voor een gezin die u wegneemt. U moet geen neen schudden. Het is ja.

U kan op de website nog altijd luisteren naar de heer Defeyt die enkele weken geleden in een hoorzitting de berekening heeft gemaakt voor een gezin met een relatief laag inkomen. Actieve mensen die grotendeels uit de boot vallen voor de genomen maatregelen, worden door hun indexatie voor een derde onteigend in de koopkrachtondersteuning die u zagezegt wenst te geven. Een derde daarvan wordt weggenomen.

01.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Het eerste nieuwsfeit van de dag: wij horen dat de N-VA hier de btw-verlaging op gas en elektriciteit van 21 % naar 6 % in vraag stelt. In deze tijden van exploderende energiefacturen zijn alle maatregelen noodzakelijk. Dit scheelt een slok op de borrel voor de mensen. Daarbij komen ook nog de energiepremies en de uitbreiding van het sociaal tarief.

Deze regering tast diep in de buidel, dat is waar, maar dat is een keuze. De begroting ziet er inderdaad niet rooskleurig uit, maar in tijden van crisis gaan wij niet met de botte bijl te werk. In tijden van crisis beschermt men de mensen en beschermt men de bedrijven. Dat is wat deze regering doet.

01.18 Servais Verherstraeten (cd&v): Collega De Roover, u hebt het over de indexatie van de belastingschalen. Ik vind dat een heel interessante discussie.

België is een van de weinige landen met een automatische indexering. Een buurland dat die ook heeft, Luxemburg, heeft al een indexsprong toegepast. We zijn echter ook een van de weinige landen die een automatische indexering van de belastingschalen heeft. In onze buurlanden moet een regering beslissen of, hoe en wanneer ze die aanpast. Bij ons wordt dat per definitie op 1 januari gedaan. De bedrijfsvoorheffingen zullen vanaf 1 januari worden aangepast.

01.19 Sander Loones (N-VA): (...)

01.20 Servais Verherstraeten (cd&v): Dat gaat niet over de belastingschalen. Ik kom daarop terug.

Midden in een jaar belastingschalen aanpassen is niet evident. Dat leert ook uw wetsvoorstel, waarin u een andere suggestie doet, namelijk het op 1 januari doen, maar in plaats van in het belastingjaar daarvoor in het belastingjaar zelf. Dat is het verschil.

We zijn hoe dan ook een uitzondering wat betreft de loonindex en de indexering van de belastingschalen. Levert dat door de laattijdigheid wat op? Ja, dat ontken ik niet, maar we geven veel meer terug. Meer nog, u zegt dat het voor bepaalde gezinnen om 1.000 euro per jaar gaat. Ik heb de berekeningen uiteraard niet per inkomensdecil gemaakt, maar ik vind hoe dan ook dat een promotieval op een andere manier moet worden aangepakt, via de fiscale hervorming.

Als het echter zo is dat gezinnen extra belastingen hebben betaald door de iets latere aanpassing van de belastingschalen, dan is dat deels voor rekening van de federale overheid, maar ook deels van de Vlaamse overheid. Als u dat onteigening noemt, waarom hebt u dan met de Vlaamse overheid geen afcentiemen goedgekeurd om dat te compenseren?

01.21 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, si je peux me permettre, je souhaiterais également interrompre mon honoré collègue qui voudrait certainement pouvoir avancer dans son discours. Mais c'est essentiellement la majorité qui le coupe, faut-il le dire.

Dans ce débat sur cette aide de 1 000 euros et sur ce que les familles vont *in fine* recevoir ou pas, les

chiffres n'ont pas été évoqués. Monsieur De Roover, je me permets donc de les citer ici. Ce ne sont pas les miens mais ceux de M. Defeyt. Il dit que, pour une personne isolée qui gagne 3 000 euros par mois, le retard d'indexation des barèmes fiscaux représente pour elle une perte de 500 euros sur base annuelle. S'il s'agit d'un ménage avec deux personnes à charge, on arrive à une perte de 560 euros sur base annuelle pour un même revenu de ménage. Par conséquent, lorsque vous mettez en exergue les 1 000 euros d'aide supplémentaire par ménage, il faut un peu les décoder.

D'abord à propos de ce retard d'indexation des barèmes fiscaux, vous auriez pu très clairement le faire pour "protéger", comme vous dites, ceux qui sont le plus en difficulté. Et les classes moyennes aujourd'hui, qui ne peuvent pas bénéficier du tarif social, le sont particulièrement. Mais, en sus, ces 1 000 euros, il faut pouvoir aussi les décoder. Ce n'est pas pour tout le monde. Cela concerne ceux qui se chauffent au gaz car, pour ceux qui ne se chauffent qu'à l'électricité par exemple, l'aide est de 300 euros en comptant d'ailleurs novembre et décembre. Et pour ceux qui ont d'autres systèmes de chauffage, ce sera entre les deux. Par conséquent, entre une présentation qui annonce 1 000 euros d'aide pour cet hiver et la réalité des faits, il y a effectivement un fossé pour de très nombreuses personnes qui, aujourd'hui, ont basculé dans des difficultés majeures.

01.22 Peter De Roover (N-VA): Ik verwaarloos de heer De Vriendt, want ik wou al heel lang antwoorden op wat hij gezegd heeft. Het was te mooi om er niet op te antwoorden.

01.23 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, u begon net over de vijf keer 196 euro, de vijf wintercheques die deze regering zal uitdelen. U weet net als iedereen dat de elektriciteits- en gasprijsstijgingen per gezin 600 euro per maand bedragen. Deze regering zal vijf keer een cheque van 196 euro uitdelen. Dat is veel te weinig. Het is mij niet duidelijk of u nu voor of tegen die vijf cheques van 196 euro bent. Voor ons is het duidelijk te weinig. Wij zijn voorstander van een prijsblokkering. De mensen die het echt moeilijk hebben, en ook de mensen die net buiten het sociaal tarief vallen, zullen volgens ons niet rondkomen. Daarom ijveren wij voor een prijsblokkering, zoals in Frankrijk. Volgens de regering is die vijf maal 200 euro wel genoeg, maar voor PVDA is dat niet genoeg en daarom streven wij het Franse model na.

Het is mij zeer onduidelijk wat N-VA wil doen – wel te verstaan voor de energiekwestie, niet voor de algemene koopkracht – voor de mensen die net geen sociaal tarief hebben. Bent u voorstander van die cheques of bent u ertegen? Bent u voor of tegen een prijsblokkering? Dat is op dit moment zeer onduidelijk.

01.24 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik vind het niet oninteressant, maar dit lijkt wel een verkiezingsdebat, geen debat over de State of the Union. Met behulp van een bepaalde oppositiepartij slaagt de meerderheid er wel perfect in om de aandacht weg te duwen van het non-event dat hier gisteren heeft plaatsgevonden.

Ik wil enkele punten aanhalen. Ten eerste, wij hebben er een groot probleem mee dat het sociaal tarief plots van alles naar niets valt. Mensen die net buiten die scope vallen, blijven op hun honger. Wij willen een systeem invoeren, bij voorkeur via de fiscaliteit, zodat het afgerond wordt en zodat mensen niet ofwel in de witte, ofwel in de zwarte categorie terecht komen, zoals tot hertoe altijd het geval is geweest.

Collega Verherstraeten en anderen, u moet goed beseffen dat van alle inspanningen die u levert, de eerste 1.000 euro door de mensen terugbetaald wordt via de indexatie. Tot 1.000 euro hebt u niets gegeven, tenzij een compensatie van een valse belastingverhoging. Laat me dat klaar en duidelijk stellen.

U zegt dat dat effecten heeft op de Vlaamse begroting. Wel, keur ons voorstel dan gewoon goed. Dan zal de Vlaamse begroting het moeten opsoppen. Als u nu vraagt waarom er dan geen afcantiemen goedgekeurd zijn, dan is dat vermoedelijk omdat een coalitiepartner dat niet heeft voorgesteld, anders hadden wij dat ongetwijfeld welwillend bekeken. *(Rumoer)*

Ik zei dat we het welwillend hadden bekeken. Het volstaat niet om te zeggen dat we het uitgevoerd zouden hebben, want zoals gezegd houdt men in de Vlaamse regering het rentmeesterschapsprincipe – ooit nog een mooi christendemocratisch idee – gelukkig nog een beetje in stand. Dehaene zaliger, de man van het budgettaire rentmeesterschap, zou zich vandaag in de federale regering ongelooflijk onprettig voelen en volgens mij veel beter in de Vlaamse regering.

Dit gezegd zijnde, kom ik terug bij de woorden van collega De Vriendt. Die zei letterlijk: "De regering tast diep in de buidel." Ik weet niet of u dat ook al hebt meegemaakt. Muntstukken zorgen soms voor een scheur in de broekzak. Als u dan diep in de buidel tast, zit u voor u het weet in een andere broek. Welnu, dat is precies wat de regering doet. U tast in een buidel waar de bodem uit is. U tast in de buidel van de toekomst. Niet in de buidel van de regering, want dat geld is op. U zoekt dus elders geld om uw beleid te voeren.

Ik vond uw uitspraak fantastisch, want u zei: "De taxshift heeft 9 miljard euro gekost." Dit is de perfecte uitdrukking van de manier waarop jullie naar de staatsfinanciën kijken, namelijk alles is voor de overheid en wat niet door de overheid wordt genomen, heeft geld gekost. Neen, de taxshift heeft 9 miljard euro opgebracht voor de burger, want wij bekijken het vanuit het oogpunt van de privésector. U bekijkt het vanuit het oogpunt van de overheid.

Stel u voor dat de overheid geen 9 miljard euro uit de zakken van de burger trekt, die spijtig genoeg ook niet dichtgenaaid zijn, want daar zitten jullie met de twee klauwen in. "Als daar geld wordt uitgehaald, kost dat geld." Neen, dat brengt geld op, collega De Vriendt, voor de werkende en sparende mens die deze belastingen moet opbrengen en die in de vorige regering eindelijk een kleine verlichting heeft gekregen. Die verbetering van het tekort ging tijdens de vorige legislatuur gepaard met belastingverlagingen en belangrijke koopkrachtmaatregelen voor de burger, zoals u net zei. U noemt dat: 'niet-gefinancierd'. Ik noem dat: teruggegeven aan de bevolking.

01.25 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik weet niet hoe u uw handen in uw broekzakken steekt, maar als ik mijn handen in mijn broekzakken steek, dan kom ik niet terecht in andermans broek, maar elk heeft zijn methode.

Het is zeer interessant wat u zegt. U zegt: een taxshift hoeft niet gefinancierd te zijn. Dat weten we, want in de Zweedse regering was die ook niet gefinancierd. Ik denk dat we het met deze regering anders proberen te doen. De minitaxshift, die minister Van Peteghem al heeft doorgevoerd met de hele regering, had natuurlijk een andere filosofie. Daar doet men iets voor mensen die werken. Daar doet men iets om de lasten op arbeid naar beneden te halen. Men helpt dus de mensen en de bedrijven, maar men zorgt er wel voor dat dit gefinancierd is. Dit gaat dus om een lastenverschuiving. Dat hebt u in de Zweedse regering niet gedaan. Het Monitoringcomité is daar bijzonder kritisch over. Wij slepen die tekorten nu mee, dat zijn erfenissen die wij niet kwijtraken. Met de Zweedse regering hebt u nog andere dingen gedaan. U hebt een indexsprong doorgevoerd, u hebt de vennootschapsbelasting verlaagd en u hebt de loonnormwet strenger gemaakt. Dat zijn allemaal zaken die u toen hebt gedaan.

Laat de mensen er dus maar goed over nadenken, als u in de cockpit zit, dan komt er een ondergefinancierde taxshift, dan komt er een begrotingsput die wij blijven meeslepen, ook de komende generaties, en dan komt er een indexsprong. Dat is het verschil tussen een regering waar u in de cockpit zit en een regering waar de vivaldipartijen in de cockpit zitten.

01.26 Peter De Roover (N-VA): Onder de vorige regering is de nettokoopkracht gestegen. Punt. Dat was het resultaat van al die maatregelen. Punt. Was dat vandaag maar het geval.

Dat was mijn inleiding.

Ik keer terug naar de bespreking van het beleid of wat wij verwachtten van het beleid. Het sluit mooi aan bij wat daarnet gezegd is. Herinner u het regeerakkoord, met die onwaarschijnlijke zin: "Er worden geen nieuwe belastingen ingevoerd, behalve..." Dat is toch een fantastische zin? Er worden geen nieuwe belastingen ingevoerd, behalve... "Behalve" staat er niet voor niets, want er worden permanent nieuwe belastingen ingevoerd.

U doet dat zagezegd via een verdeelsleutel van een derde belastingen, een derde besparingen en een derde belastingen die u geen belastingen noemt. Daar komt het doorgaans op neer. Ook dit jaar opnieuw hebben wij niet alleen een gigantisch tekort, maar worden er bovendien nieuwe belastingen ingevoerd.

Mijnheer de eerste minister, wij hebben in uw State of the Union ook iets te weinig gehoord over de resultaten van de vorige State of the Union. Toen was er de digitaks. Ik wil het niet hebben over de

vraag of dat een goed of een slecht idee is, maar hoe staat het daarmee? Hoe staat het met de inkomsten uit de fraudebestrijding? Weten wij daarvan al iets of is dat gewoon een cel in uw tabel, om die op het einde enigszins te doen kloppen? Na de aankondiging van die gigantische toename van het succes van de fraudebestrijding, hoorden wij daar verder niets meer van. Wat brengt dat op? Is dat meer dan een excelgetal?

Dan wil het nog even hebben over tabak. Ik rook niet, maar ik hoop voor u dat ik dit jaar zal beginnen te roken, want dat is goed voor de begroting. U ontwikkelt immers een heel vreemde redenering in uw regeerverklaring. We lezen op pagina 14, het courgettemoment in uw regeerverklaring: "Daarom bereiden we ook een gezondheidsshift voor; we maken gezonde voeding goedkoper en ongezonde producten duurder." Ik heb daar niets op tegen. Ik weet niet wat het verschil is. Ik vertelde het daarnet, mijn moeder gaf mij wel eens tomaat met suiker op. Is dat nu gezond of is dat nu ongezond, als dat in een pakketje wordt aangeboden? Dat klinkt dus mooi maar is niet evident om uit te voeren. Wij wachten echter af, het principe is mooi.

Als u natuurlijk tegelijkertijd zegt dat u 75 miljoen extra zult halen uit nieuwe belastingen op tabak, waar ik principieel niet tegen ben, dan zitten wij natuurlijk wel met een tabel die slechts klopt wanneer de mensen driftig blijven roken. Indien dat een maatregel zou zijn om ervoor te zorgen dat mensen minder zouden roken, dan zou dat fantastisch zijn, maar dan valt die 75 miljoen weg in uw tabel. Laten we eerlijk zijn, u ziet tabak niet als een gezondheidsgegeven maar als een budgettaire gegeven. In die zin rekent of hoopt u erop dat de mensen daadwerkelijk zullen blijven roken. Dat zijn evenwel nog details in het licht van het geheel van de uitdaging.

De regering communiceert nogal fors over de overwinstbelasting. Overwinst is een moeilijk begrip. Zullen wij dan morgen onderwinsten compenseren? Men moet daarmee opletten. Het staat wel buiten kijf dat in de energiesector vandaag op een zeer dubieuze manier zeer grote winsten worden geboekt. Als Europa de ruimte biedt om dat aan te pakken, dan zijn we daar voorstander van.

Menig expert vraagt zich vandaag evenwel af hoe robuust de uitgewerkte regeling is. In welke mate zult u die belasting ook daadwerkelijk kunnen heffen? Komt de opbrengst zelfs maar in de buurt van de getallen die minister Van der Straeten daarop heeft gekleefd? Dat is misschien niet de beste aanpak, want later zal moeten blijken of die cijfers al dan niet worden gehaald. Zal dat lukken? Is die regeling robuust of komen we terecht in een maandenlange strijd waarbij de vraag rijst of de geplande overwinstbelasting effectief mogelijk zal zijn? Gaat de regeling verder dan de Europese afspraken en is ze dus juridisch daadwerkelijk wel robuust te maken?

In de tabellen is hiervoor wel een aardige opbrengst ingeschreven. Als er dus problemen ontstaan, begint uw op zich al niet spectaculaire verhaal behoorlijk te wankelen en zal het als een zeepbel uiteenspatten. We hopen dat dit niet het geval zal zijn, maar twijfels zijn gerechtvaardigd.

De vrijstelling en het uitstel van werkgeversbijdragen betreft een bedrag van bijna 1 miljard euro. De stijging van de loonkosten is een ernstig probleem. Het is een goede zaak dat de regering zich daarover heeft gebogen. De vermindering van de werkgeversbijdragen betekent evenwel dat er maar twee mogelijkheden zijn.

Ofwel worden die middelen bespaard in de sociale zekerheid, ofwel worden ze automatisch bijgepast vanuit de begroting. Natuurlijk, zegt minister Vandenbroucke, en we vinden in de tabel inderdaad geen besparingen terug in de sociale zekerheid. Ik betwist dat niet, maar dat betekent dat die middelen wel op een andere manier moeten worden gevonden en dat dit dus opnieuw direct of indirect bij de bedrijven of bij de burgers zal terechtkomen. De centen moeten immers ergens worden gevonden.

Nu de indruk wekken dat dit miljard een *free ride* is, dat dit ergens uit een pot komt die nog ter beschikking staat, klopt niet. Ook dat miljard is er niet en zal op een andere manier gecompenseerd moeten worden. Ik raad de werkgevers dus aan om goed op te letten dat de grijpklauwen daar niet via een omweg opnieuw naartoe gaan.

01.27 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Rover, in deze energiecrisis begrijp ik het standpunt van de N-VA en waar ze naartoe wil helemaal niet meer. Bij het begin van uw kritiek op deze begroting, die volgens u niet te rooskleurig is, werd u gevraagd waar u dan zou besparen. U antwoordt niet op die vraag.

We zitten in een diepe energiecrisis en de regering doet twee zaken. Ten eerste, ze beschermt de gezinnen. Ik heb de indruk dat u in het eerste deel van uw betoog al de steunmaatregelen ten aanzien van de mensen die het vandaag moeilijk hebben en hun facturen niet kunnen betalen in vraag stelt. Wat is het antwoord van de N-VA? Zet die mensen maar in de kou en leef ermee? Is dat de boodschap van de oppositie aan de regering? Dat is een discours dat de meerderheid nooit zal delen.

Ten tweede, wat betreft de bedrijven snap ik het helemaal niet meer. Uw partij is in Vlaanderen voorstander van de volgende netto-indexsprong. Mijn partij is daar ook voorstander van omdat wij weten dat heel veel ondernemingen en zelfstandige kmo's het moeilijk hebben. Zij hebben met de index een serieuze kostenverhoging. Wat doen wij in heel moeilijke budgettaire tijden? Wij trekken één miljard euro uit om de concurrentiekracht te kunnen behouden. U hebt daar zelf ook voor gepleit. Dat staat in de tabellen. De heer Jean-Marie Dedecker beweerde hier vorige week dat het een doorprikt ballonnetje betrof. Jammer genoeg is het een mooie ballon geworden.

Mijnheer Dedecker, die ballon staat hier nog altijd.

Mijnheer De Roover, dit ligt hier nu voor, namelijk één miljard euro loonkostenverlaging voor de werkgevers om concurrentieel te blijven. Dat schiet u nu ook af. Wat is het discours van N-VA in de huidige crisis? Laat de gezinnen maar in de steek en laat de bedrijven ook maar in de kou staan. Dat is het alternatief, maar niet voor ons.

01.28 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer Lachaert, u moet opletten, want in het regeerakkoord staat ook de strijd tegen fake news ingeschreven. U bezondigt zich hier opnieuw aan een behoorlijk platte vertaling van wat ik stel.

Er is gelukkig een verslag. Ik heb daarnet op geen enkel moment gesteld dat ik dat betwist. Ik heb ook niet beweerd dat mensen niet moeten worden gesteund. Ik heb een vraag gesteld over de financiering van de maatregelen. Dat is wat u als liberaal, vreemd genoeg, totaal opzieschuift.

U wekt hier de indruk dat de regering op het ene vlak de mensen helpt en op een ander vlak de bedrijven helpt. Dat is in vele gevallen terecht. U zwijgt echter volledig over het perfide van wat u doet. U wekt de indruk dat de huidige regering geld geeft. De huidige regering geeft geen cent, want ze heeft geen cent. De huidige regering soupeert het geld van morgen op en gebruikt nu reeds de belastingen van morgen.

Mijnheer Lachaert, die rekening komt. Niet de burger maar de Staat leeft immers boven zijn middelen. Dat is een oud liberaal principe dat hier volledig uit het oog wordt verloren. Wanneer komt u immers eens met de vraag waar de financiering vandaag komt? Dat is wat ik wel eens zou willen weten. Daar gaat het fundamenteel over. Het is heel gemakkelijk om geld uit te delen dat u niet hebt. Het is heel gemakkelijk om desgevallend nog wat bij te lenen. Het is gemakkelijk om te stellen dat de mensen niet bezig zijn met een rentestijging of dat er extra schulden komen. Volgens u zijn de mensen alleen bezig met wat ze nu van deze regering krijgen. Welnu, u onderschat de kiezer, u denkt dat de kiezer blind is. U denkt dat de kiezer inderdaad gelooft dat er ergens geld uit de hemel valt. U miskent het intellect van de kiezer als u nooit spreekt over de financiering van het geld dat u zo vlot uitdeelt. Dat is een probleem.

01.29 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Roover, wij delen een aantal zaken, want een begrotingsevenwicht op het einde van de rit is voor mij ook een doel, net als voor u. U moet echter wel eerlijk zijn. We zitten nu in de diepste energiecrisis sinds de Tweede Wereldoorlog. In deze omstandigheden verbetert deze regering bijna 4 miljard euro aan het saldo. Wij zitten in een diepe crisis waarin iedereen steun nodig heeft, maar toch verbeteren we het saldo. Verwacht u misschien dat we 10 of 15 miljard euro besparen op een moment waarop mensen hun facturen niet kunnen betalen? Het alternatief dat u voorstelt, is compleet onrealistisch. Daarom blijf ik bij de vraag wat uw alternatief is. U zegt constant dat wij meer aan de begroting moeten doen, maar u geeft geen enkel alternatief, ook al werd het u al vijf keer gevraagd. Wellicht zullen we het nooit horen.

01.30 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, ik ben ook op mijn honger gebleven bij de vraag wat de N-VA vindt over de prijsblokkering, want daarop is niet gereageerd. Na negen minuten spreektijd begon u al over de accijnzen op tabak, wat natuurlijk meer geld oplevert voor de staatskas, maar ik had een antwoord verwacht in verband met energie.

U sprak net over de patronale bijdragen. Dat is effectief een cadeau aan het patronaat. De liberalen zijn natuurlijk heel fier op die trofee. Mijnheer De Roover, u zegt dat u heel bezorgd bent over wie dat zal betalen. Ik ben daarover eveneens bezorgd, want 1 miljard aan patronale bijdragen, is 1 miljard van ons indirect loon, van het loon van de werkende klasse en van onze pensioenen, dat cadeau gegeven wordt. Daarmee gaan wij niet akkoord.

Mijn vraag aan de regering en vooral minister Dermagne is deze. Er werd gezegd dat de vice-eersteministers hier nog zijn om op onze vragen te antwoorden. Mijn vraag is wie dat zal betalen en hoe het komt dat er een lineair cadeau werd gegeven aan alle bedrijven, zonder voorwaarden. Er was gezegd dat daar voorwaarden aan zouden worden gekoppeld en dat het de bedrijven in moeilijkheden waren die zouden worden geholpen. Wat hebben wij gezien? Een cadeau van 1 miljard, lineair, aan de patroons. Daarmee gaan wij niet akkoord.

01.31 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer Lachaert, u mag mijn naam niet ijdel gebruiken. Ik heb u vorige week vanaf het spreekgestoelte gezegd dat u, zoals ik op tv heb gezien, in het Vlaams Parlement had gezegd dat u persoonlijk absoluut voorstander bent van de indexering van de nettolonen. 's Anderendaags hebt u die stelling ingetrokken; minister Dermagne heeft u vanop het spreekgestoelte alweer op uw plaats gezet.

Ik beschouw de beslissing inzake de patronale bijdrage als een borrelnootje om uw blazoen weer wat op te poetsen. Na Italië zijn wij het land met de hoogste impliciete belasting op arbeid ter wereld, met 41 %. Als een patroon 100 euro loonsverhoging geeft, dan kost dat hem, zeggen en schrijven, 135 euro. De werknemer heeft dan 35 euro in handen. Dan is het toch maar normaal dat u dat borrelnootje uitdeelt. Verkoop dat alstublieft niet als een overwinning. Mijnheer Lachaert, ik kan u ook nog zeggen dat de belastingdruk op het loon van een alleenstaande op een jaar tijd nog is gestegen met 0,4 %, van 52,2 % in 2020 naar 52,6 % in 2021. Dat is het hoogste van de OESO-landen. Als u dan een borrelnootje geeft, claim dan toch niet dat het een volledige maaltijd is.

01.32 Minister Frank Vandenbroucke: Ik zou willen beginnen met een rechtzetting, want wat collega Merckx heeft gezegd, berust waarschijnlijk op een misverstand. Het is belangrijk voor het debat dat de feiten correct worden weergegeven. Ik kom daar nog op terug, mijnheer De Roover. De feiten moeten juist zijn!

Mevrouw Merckx, u hebt gezegd dat we 1 miljard euro cadeau doen aan het patronaat. 195 miljoen euro daarvan gaat naar wijkgezondheidscentra, gehandicapteninstellingen, ziekenhuizen en vzw's die allen personeel tewerkstellen. Het geld is dus niet alleen voor commerciële bedrijven.

Mijnheer De Roover, u zou zich moeten verheugen, want Vlaamse woon-zorgcentra krijgen daardoor ook even een kleine verlichting van de loonkosten. Dat is misschien nuttig voor het debat over de prijs van de rusthuisfactuur in Vlaanderen. Wij zorgen daarvoor. Wijkgezondheidscentra en ziekenhuizen krijgen net zoals de private bedrijven uit het voorbeeld van mevrouw Merckx het voordeel. Het is geen voordeel dat louter is voorbehouden voor commerciële bedrijven.

Ten tweede, als we willen dat het principe van de index overeind blijft, dan moet men ervoor zorgen dat dat economisch werkbaar en houdbaar is. We gebruiken hier een schokdemper, die absoluut noodzakelijk is voor onze bedrijven. Dat is helemaal geen cadeau. Het is een dwaze gedachte de schokdemper die bedrijven toelaat de indexering toe te kennen aan hun werknemer, als cadeau te bestempelen!

In dezelfde begroting maken we een einde aan het complete misbruik door bedrijven van het systeem van zogenaamde auteursrechten, waarbij men ICT'ers onterecht fake auteursrechten uitbetaalt, in plaats van hun een normaal loon uit te betalen, waarop normale bijdragen en belastingen worden betaald. Dus, mevrouw Merckx, die zullen nu hun belastingen betalen. Een hardwerkend bedrijf, ziekenhuis of wijkgezondheidscentrum zal hiermee voordeel doen. Dat is wat we moeten doen.

Mijnheer De Roover, ik heb u nu een voorbeeld gegeven van wat we doen. Eindelijk zetten we de regeling in verband met de auteursrechten recht. U zou echter eens moeten zeggen wat u zou doen om de komende zes maanden dat miljard voor de sociale uitgaven te bezuinigen in de sociale zekerheid. Als u dat niet doet, denk ik dat uw toespraak niet meer zo relevant is. U beweert immers dat dat mogelijk zou zijn. Leg dan eens uit wat de N-VA zou doen.

We hebben al gehoord dat u tegen het basispakket en de btw-verlaging bent. Wat zou u dan wel doen om 1 miljard euro, dat wij ter ondersteuning geven van bedrijven, profit en non-profit, te besparen in de sociale zekerheid?

La **présidente**: Chers collègues, il y a une heure que nous débattons maintenant. M. De Roover a écoulé à peine 13 minutes de son temps de parole. Au rythme où nous travaillons, nous allons encore dépasser toutes les estimations possibles en matière de durée de notre débat. Celui-ci est, certes, utile et intéressant. Néanmoins, je vous demande de respecter les accords, c'est-à-dire de vous adresser à l'orateur et d'intervenir lors des interruptions dans un temps imparti de maximum deux minutes.

01.33 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, (...)

La **présidente**: Madame Merckx, je vous retire la parole. Je viens d'exprimer un propos et, dès l'entame, vous ne le respectez pas. Hier, en conférence des présidents, vous m'avez demandé d'être stricte. Je rends la parole à M. De Roover.

01.34 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik wil een vraag stellen over uitspraken van u die ik niet helemaal begrijp. Een paar minuten geleden sprak mijnheer De Vriendt over de taxshift van de vorige legislatuur die niet gefinancierd was. U zei dat u daar fier op was. Dat ging over miljarden die teruggingen naar mensen en bedrijven op dat ogenblik. Ondertussen zijn we een paar minuten verder en foetert u op uitgaven van deze regering voor mensen en bedrijven omdat ze niet gefinancierd zijn.

Wat is het verschil tussen die twee te financieren operaties?

01.35 **Peter De Roover** (N-VA): Daarstraks heb ik de getallen genoemd. Het vorige beleid heeft geleid tot een koopkrachtstijging, maar niet eentje alleen voor inactieven, maar een koopkrachtstijging voor de mensen die werken, die dit systeem in stand houden en bovendien voor de bedrijven die ervoor zorgen dat de mensen kunnen werken en dat er jobs zijn. Ik zal mij niet verontschuldigen voor dat beleid. Integendeel, dat is een beleid dat iets verder gaat dan 6 maanden. Daarna eindigt uw belangstelling, mijnheer Vandenbroucke. Voor een verstandig man als u is het nogal vreemd dat u alles dooreengooit. U hebt het over de auteursrechten. Die zitten bij de structurele maatregelen. Die dienen niet om structurele maatregelen te nemen die specifiek met deze crisis te maken hebben, en u gooit dat allemaal op één kluitje. Want als u nu zegt: "Wat zou u doen binnen de zes maanden?", dan gaat dat over zaken die buiten de structurele maatregelen vallen.

(Opmerkingen van minister Vandenbroucke)

Als u nu de belastingen verhoogt via de auteursrechten, en u zegt dat u dat doet omdat het een oneerlijk systeem is waarvan misbruik wordt gemaakt, dan zeg ik: "Akkoord", maar tegelijkertijd zeg ik ook: "Wilt u dat dan wel omzetten in een even grote belastingkorting?" Door de manier waarop u werkt, wordt het immers gewoon een verdere hap van de overheid in de privésector. Dat is het verschil met een taxshift, waarover ik het straks zal hebben. Op dat vlak zijn we heel erg benieuwd wat er uit de hoed van de minister van Financiën zal komen. Daarover bleven we gisteren in het ongewisse.

Nee, wij zijn niet tegen bepaalde belastingverschuivingen, behalve als dat er netto op neerkomt dat er ergens een nieuw kraantje gevonden wordt om de overheid nog meer aan te vetten. De getallen zijn hier genoemd: uw lamenteabele parcours op begrotingsvlak, het slechtste van Europa, komt bij het feit dat wij de hoogste belastingen hebben. Nu zou men nog kunnen zeggen: "Logisch dat we tekorten hebben want we heffen ook geen belastingen." Maar nee, hoge belastingen en toch nog gigantische tekorten! *Il faut le faire*.

In het kader van 'een land dat beschermt' heb ik de indruk dat u vooral de overheid beschermt. Dat is de essentie van het verhaal dat hier wordt gebracht.

Ik kom tot een volgend punt. Verrassend genoeg ben ik nog altijd bezig met zaken die in uw verklaring staan, want ik wil komen tot de zaken die niet in de State of the Union staan. Dat is natuurlijk een veel langere lijst.

U hebt – misschien om onze 60.000 landgenoten te plezieren – één Duits woord gebruikt, namelijk Energiewende. Dat had u beter niet gedaan, want Energiewende is immers niet zomaar een Duits woordje. Dat verwijst naar een politiek die er vandaag voor zorgt dat wij terug energie opwekken met bruinkool en steenkool. Als u zegt: dit is het model waar we naartoe willen, dan moet ik zeggen dat uw woordgebruik minstens bijzonder ongelukkig was.

U gaat de btw voor energie verlagen. De vicepremier zit hier blijvend, de discussie Vandenbroucke-Van Peteghem, maar daar komt een cliquetsysteem bij. Ik heb daarover een heel praktische vraag. Ik hoop daar in de loop van de dag een antwoord op te krijgen. Die btw-verlaging voor btw-plichtige bedrijven is dan een nuloperatie, want de btw is aftrekbaar. De accijnzen zullen dat niet zijn. Betekent dit dat u een compensatie gaat doorvoeren, voor iets waaraan bedrijven niets hebben maar waarvoor bedrijven wel zullen moeten betalen? Dat is een vraag. U zult ons straks uit de onduidelijkheid helpen. Burgers hebben in hun factuur eventueel wel iets aan btw-kortingen, maar in de mate dat dit aftrekbaar is, ligt dat toch wel iets anders voor bedrijven.

Om uw State of the Union voldoende lang te krijgen, had u het over 1 miljard euro investeringen in politie en justitie, maar dat staat er elk jaar in. Dat miljard gaat over de legislatuur en het is bovendien absoluut geen nieuw beleid. U verkoopt letterlijk oude wijn in zelfs geen nieuwe zakken.

Is er een akkoord over de besparing in de Senaat? U kunt zich even omdraaien en vragen aan de MR-fractie hoe dat zit. Daarover bestaat duidelijk weinig eensgezindheid.

Wat staat er niet in de State of the Union? Daarmee kom ik tegemoet aan de wensen van degenen die vragen hebben gesteld.

Ik begin met een compleet ander thema dat mij en mijn fractie bijzonder na aan het hart ligt en dat gisteren tot een pijnlijk moment heeft geleid. Op pagina 22 van uw State of the Union lees ik: "*Il nous permettra de lutter encore plus résolument contre l'impunité.*" Tegen de straffeloosheid. Een paragraaf verder staat: "*À cet égard la résistance courageuse des filles et femmes en Iran aujourd'hui nous inspire autant qu'elle nous guide.*" Dat is het moment waarop u mij gisteren stil hebt gekregen.

Impunité, de strijd van Iraanse vrouwen en mannen, maar hoe zit het met Assadi? Daarover heb ik u niet gehoord in uw State of the Union. Hoe zit het met de *impunité* van een veroordeelde terrorist, waar uw regering net voor de zomer een wetsvoorstel door de Kamer heeft gejaagd dat het mogelijk maakt om een veroordeelde Iraanse terrorist over te hevelen en hem zijn *impunité* te gunnen?

Ik had in de State of the Union in deze omstandigheden ten minste verwacht dat u zou zeggen "Neen, Assadi wordt door dit land niet aan Iran uitgeleverd om daar gratie te krijgen, want *il nous permettra de lutter encore plus résolument contre l'impunité*". Het zinnetje lag er en daar had u het woordje Assadi moeten in wringen. U hebt dat niet gedaan, maar ik hoop dat u bij uw antwoorden straks nog voor die rechtzetting zult zorgen.

Het thema dat op een pijnlijke manier wel in uw State of the Union staat, maar waar vooral opvalt wat daarbij wordt vergeten, is kernenergie. Op een dag dat zelfs Greta Thunberg overstag gaat, denk ik bij mezelf dat men nu toch wel zal inzien dat er nieuwe tijden zijn aangebroken. "*Rerum novarum*" zou ik bijna zeggen.

Op bladzijde 7 in de State of the Union staat: "Onze derde prioriteit in deze energieoorlog is ons land energieonafhankelijk maken. (...) In deze onzekere tijden is er geen enkele ruimte voor taboes. We nemen geen enkel risico met onze bevoorradingszekerheid." Het enige wat we daarover evenwel vernemen is dat de levensduur van onze jongste kerncentrales daarom wordt verlengd. Ook in de State of the Union bevestigt u dus alleen wat u al hebt afgesproken, namelijk dat de levensduur van de twee jongste kerncentrales met 10 jaar wordt verlengd.

Uw woorden waren nog niet koud toen zowel mijnheer Bouchez als mevrouw Marghem verklaarde dat de deur op een kier staat. Welke kier? Staat de deur op een kier om de levensduur van meer dan die twee kerncentrales te verlengen en om de levensduur met meer dan 10 jaar te verlengen? Zijn er in deze onzekere tijden dan misschien toch taboes, in tegenstelling tot wat u gisteren verklaarde? De publieke opinie zou dat willen weten.

Hoever staan de gesprekken met ENGIE? We zouden dat in september vernemen, maar het is ondertussen 12 oktober. De klok tikt. Is er vooruitgang geboekt? Wordt de levensduur van minstens de twee jongste kerncentrales met 10 jaar verlengd? Staat de deur op een kier voor een levensduurverlenging van nog meer centrales? Als u daarover gisteren duidelijk was, was u daarover ontmoedigend. Gelukkig zijn er coalitiepartners die beweren dat u gisteren niet duidelijk was. Wilt u straks wel duidelijk zijn?

01.36 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, het zijn bijzonder moeilijke tijden door de energiecrisis. Bevoorradingszekerheid is voor de regering en minister Van der Straeten uitermate belangrijk.

Kernenergie is voor Groen een moeilijk punt. We verbergen dat niet. Als de omstandigheden evenwel wijzigen en de gasprijzen sterk stijgen, dan is het soms nodig dat de partij andere beslissingen neemt. Dat hebben we ook gedaan. We hebben met de regering beslist om de onderhandelingen met ENGIE aan te vatten over een levensduurverlenging van de twee jongste kerncentrales. Bovendien moeten we de bevoorradingszekerheid uiteraard constant blijven monitoren.

Ik vond de passage van de eerste minister tijdens de State of the Union op een aantal punten eigenlijk wel duidelijk, maar blijkbaar zit er een zekere ambiguïteit in, want ik heb verschillende interpretaties gelezen van verschillende partijvoorzitters, ook binnen de vivaldicoalitie.

Gelukkig was er een krant die de notificaties van de regeringsbeslissing heeft afgedrukt op papier. Dat is nog altijd belangrijker, meen ik, dan de flou artistique die soms doelbewust gecreëerd wordt door een aantal mensen.

Wat lees ik in die krant? Wat zijn die notificaties van de regeringsbeslissing?

Ten eerste, onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging van de twee jongste kerncentrales.

Ten tweede, extra data, nieuwe cijfers, ook van Elia, die de bevoorradingszekerheid moet monitoren. De regering zal dan gepast optreden, indien nodig, om de bevoorradingszekerheid van ons land te garanderen. Daar staat geen enkele richting in, zij het nucleair, zij het hernieuwbare energie, zij het andere vormen. Wel: de bevoorradingszekerheid wordt gemonitord. Het is de bevoorradingszekerheid die onze beslissingen zal leiden. Dat is de notificatie van de regeringsbeslissing op dat punt.

01.37 Peter De Roover (N-VA): Die notificatie...

Mevrouw de voorzitter, er is een vraag van een collega.

01.38 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer De Vriendt, ...

Dat mag niet?

De **voorzitter**: De vraag moet aan de spreker worden gesteld.

01.39 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer De Roover, ik veronderstel dat de heer De Vriendt bedoelt dat er bij de toekomstige CRM-veilingen, die technologie-neutraal zijn, zoals u weet, een middel zal worden gevonden om, in het licht van de toestand in Frankrijk, te zoeken naar bijkomende nucleaire capaciteit. Daar zit het kiertje waar u op doelt. Ik praat nu in naam van de heer De Vriendt, omdat ik hem niet rechtstreeks mag aanspreken.

01.40 Peter De Roover (N-VA): Collega De Vriendt, toen ik u hoorde, vroeg ik mij af welke richting u uitging. U hebt een huzarenstuk verwezenlijkt. U hebt het namelijk dusdanig onduidelijk geformuleerd dat zowel Groen als MR hebben geapplaudiseerd. Dat kan alleen maar betekenen dat u niets gezegd hebt, of beter gezegd, dat u iets gezegd hebt dat voor alle interpretaties vatbaar is.

Ik wil trouwens Groen even aanspreken. Voor ons is kernenergie meer dan iets wat naargelang de omstandigheden misschien wel even snelsnel kan. Een kerncentrale is geen koffiezetapparaat, ik denk dat dit de gebruikte terminologie was. Zou het dan niet goed zijn om een beleid uit te stippelen in plaats

van te zien wat de omstandigheden zijn? Ik verwijs naar de uitspraak van mevrouw Van der Straeten.

01.41 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Roover, die politieke profilering rond het kernenergie dossier mag nu echt wel stoppen. Daarvoor is het debat nu veel te ernstig. Collega's, links van mij zit een fractie die er een paar weken geleden in geslaagd is te gaan betogen aan een kernreactor die ze zelf gesloten heeft. Tot zover de geloofwaardigheid van de N-VA in het energiedossier.

Beste collega's, die politieke profilering mag nu stoppen. Collega De Vriendt was heel duidelijk. Hoeveel minder taboe kan men nog overlaten? Er werd hier perfecte openheid gecreëerd door collega De Vriendt. Wij zullen alles doen wat nodig is om de bevoorradingszekerheid te garanderen.

De eerste minister onderhandelt nu samen met Tinne Van der Straeten over de twee reactoren, waarvan u de levensduurverlenging altijd hebt gevraagd en die op tafel ligt en verworven is.

Wij zullen monitoren wat nodig is. Indien er meer nodig is, is er meer nodig. Wat kunt u meer vragen van de huidige coalitie, die unisono hetzelfde zegt? Er zijn geen taboes. Wij doen wat nodig is om de energiebevoorrading te verzekeren. Stop de politieke spelletjes in verband met het kernenergie dossier. De huidige regering zal handelen. U kunt blijven polariseren.

01.42 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer De Roover, ik was niet van plan om al vroeg het woord te nemen. Indien u mij citeert, moet u mij echter wel juist citeren.

De zin die ik in de State of the Union heb gebruikt, was de volgende: de regering heeft ook beslist om te bekijken hoe wij onze eigen energiecapaciteit kunnen verhogen, zowel nucleair als hernieuwbaar. Een State of the Union is ook een oefening in begrijpend luisteren en begrijpend lezen. Dat is exact wat ik heb verklaard. Dat is heel duidelijk. Er zijn geen taboes.

01.43 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, het zal u niet ontgaan zijn – indien wel, zult u het in het verslag kunnen nalezen – wat ik heb gesteld. Ook daarover kan dan duidelijkheid komen. Daarna komt nog iets waarvan ik vermoed dat het te maken heeft met nieuwe toekomstige kleine nucleaire componenten, waarnaar u onderzoek zult doen en die, naar ik aanneem, ook ooit energie zullen produceren.

Mijnheer de minister, ik heb daarbij trouwens de volgende vraag.

Indien u, zoals ook in uw tekst staat, onderzoek doet naar kleinere en propere kernreactoren en daarin investeert, zult u dan ook de wet wijzigen die maakt dat die reactoren ook energie op de markt kunnen brengen? Dat kan immers vandaag niet. U wilt toch niet investeren in een technologie waarvan de wet het u onmogelijk maakt om ooit te gebruiken? Dat is behoorlijk schizofreen.

Indien u daarin investeert, is het omdat u daarin gelooft. In het andere geval is het weggesmeten geld. Indien u daarin gelooft, moet u het ook mogelijk maken om de energie die door de kleine reactoren zal worden opgewekt, ook daadwerkelijk bij de mensen en de bedrijven te krijgen.

Dat kan vandaag niet door de wet die dat onmogelijk maakt. Een consequent interpreteren van die passage kan alleen betekenen dat u de wet wijzigt. Zo niet is het spelerei en doet u investeringen, terwijl dat nooit wat oplevert voor het stopcontact van burgers en bedrijven. Kortom, zult u logischerwijze de wet aanpassen, zodat de kleine reactoren meer zijn dan het speeltje van de ingenieurs en zodat ze daadwerkelijk gebruikt kunnen worden voor de energievoorziening?

Mijnheer Lachaert, het mag nu inderdaad absoluut stoppen met politieke profilering. Doe wat u wil, namelijk verder gaan dan een verlenging van de levensduur van twee centrales gedurende 10 jaar. Daar is in het Parlement een meerderheid voor. Dan kunnen we de kwestie achter ons laten. Dan hebben we iets wat een beleid is. Dan wordt er niet naargelang van de omstandigheden beslist om nog eentje langer of korter dan 10 of 12 jaar open te houden. Dat heeft immers niets te maken met een beleid. Dan doet men niets anders dan een situatie te creëren waarin de minister van Energie, een dogmatische tegenstander van kernenergie, zoals enkele weken geleden het geval was, zegt dat het toch wel goed is in de winter dat er twee kerncentrales blijven draaien. Van die twee kerncentrales is er ondertussen eentje gedoofd. Men heeft de tijd laten voorbijgaan om nog in te grijpen. Dat dreigt

vandaag opnieuw te gebeuren. U blijft die beslissing steeds maar verder opschuiven.

Bovendien gaat het voor de N-VA uiteraard over bevoorradingszekerheid, een van de drie punten die wij naar voren geschoven hebben in de wetgeving. Het gaat echter ook over een zuivere energiebron. Het gaat ook over een energiebron die CO₂-neutraal is. Wij hebben niet alleen de betaalbaarheid en de leveringszekerheid naar voren geschoven in de wet, waar u naar verwees, collega Lachaert, maar ook duurzaamheid. In de mix van duurzame en CO₂-neutrale energie moet kernenergie in de toekomst volwaardig haar rol hebben. De regering komt er maar niet toe om die beslissing te nemen, hoewel 80 % van de bevolking dat een evidentie vindt.

01.44 Dries Van Langenhove (VB): Mijnheer De Roover, ik wil ingaan op de beslissing van de kernuitstap. Enkele jaren geleden heeft N-VA de kernuitstap herbevestigd. De kernuitstap is dus mede uw verantwoordelijkheid. U zegt dat de beslissing toen werd genomen onder de voorwaarden dat de betaalbaarheid, de duurzaamheid en de bevoorradingszekerheid niet in het gedrang komen. Oprecht vraag ik u daarom of u het toen, enkele jaren geleden, mogelijk achtte dat de zorgen over betaalbaarheid, duurzaamheid en bevoorradingszekerheid op enkele jaren tijd konden worden opgelost. Zo neen, waarom bent u daar dan toen in godsnaam wel in meegegaan?

01.45 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, omtrent de kernuitstap wil ik de puntjes op de i zetten. U vraagt of de beslissing van de regering over de levensduurverlenging van de kerncentrales is veranderd ten opzichte van het eerder gesloten akkoord, een aantal maanden geleden. Het antwoord is overduidelijk neen. De regering heeft een akkoord gemaakt om de levensduur van de twee jongste kernreactoren te verlengen. Daarover worden onderhandelingen met ENGIE gevoerd. Daarnaast monitoren wij uiteraard constant de bevoorradingszekerheid. Voor het overige is er geen enkele nieuwe of andere beslissing genomen.

U bent zogezegd pro kernenergie. U noemt het ongelooflijk dat de regering en de groenen met minister Tinne Van der Straeten de oorlog in Oekraïne nodig hadden om de levensduur van de kerncentrales effectief te verlengen, wat u een paar weken geleden in het Parlement ook al hebt betoogd. Daarmee zet u echter de wereld op zijn kop. Het terugdraaien van de beslissing van de kernuitstap had u namelijk jaren geleden moeten nemen, in de voorgaande regering. Een kerncentrale kan niet, als een waterkoker, met een knopje aan of uit worden gezet. U had die beslissing jaren geleden al moeten nemen. Dat is wat ook het FANC en ENGIE Electrabel altijd gezegd hebben.

Mijnheer Loones, in een tv-debat in 2019 tussen Groenvoorzitter Meyrem Almaci en N-VA-voorzitter Bart De Wever, stelde die laatste dat volgens de N-VA de helft van de kerncentrales gesloten moet worden, waaronder zeker Doel 3. Dat is trouwens de kerncentrale die onder de vivaldiregering werd gesloten. Voor de reden daarvoor citeer ik de heer De Wever: "Die kerncentrale is te oud en te duur." Dat heeft de N-VA in 2019 gezegd!

Mijnheer De Roover, ik wil u een vraag stellen over de sluiting van Doel 3, waarover u heisa hebt gemaakt en waartegen u hebt gemanifesteerd. U hebt zelfs truien laten maken met de opdruk "Pro kernenergie". Heeft de vivaldiregering de beslissing genomen om Doel 3 te sluiten? Ik dacht het niet. Die beslissing werd genomen door de regeringen waarvan de N-VA deel uitmaakte. U hebt de kernuitstap altijd bevestigd. Het bochtenwerk van de N-VA is spectaculair en doet pijn aan de ogen; uw geloofwaardigheid wat dat thema betreft, is onbestaande.

01.46 Peter De Roover (N-VA): Indien ik mij niet vergis, was dat inderdaad geen beslissing van de vivaldiregering, maar wel van de vorige paars-groene regering. De kernuitstap werd in 2003 beslist. Later werd beslist – ik kom tot de zeer interessante vraag van collega Van Langenhove – om twee kerncentrales vanaf 2015 tien jaar langer open te houden. Indien wij die beslissing niet hadden genomen, dan waren die twee kerncentrales al lang gesloten geweest. Dankzij de N-VA zijn die opengebleven. U kunt daarvoor de filmpjes er nog op naslaan: mevrouw Rutten van Open Vld, die in een vorig leven Open Vld-voorzitster was, heeft gezegd dat er geen investering zou komen in een technologie van het verleden.

Veel recenter vond een andere Open Vld-voorzitter dat men een lijk niet kan reanimeren. Maar dat lijk is springlevend! U was het aan het begraven, maar plots werd er tegen de kist geklopt, van de binnenkant. Men heeft die toen opengewrikt en wat bleek, collega Lachaert? Het lijk was springlevend! De N-VA heeft er dus voor gezorgd, binnen de parlementaire mogelijkheden, dat men de levensduur

van twee kerncentrales met tien jaar kon verlengen.

Ik kom nu tot de vragen van collega Van Langenhove. Ik begin met zijn tweede vraag: waarom hebt u het gedaan? Om die twee kerncentrales tien jaar langer open te houden. Me dunkt dat dit een uitermate belangrijke beslissing is, die niet zou zijn genomen zonder de N-VA.

Ik eindig met zijn de eerste vraag: dacht u nu echt dat aan die voorwaarde voldaan zou worden? Neen, wij wisten zeker dat er niet aan die voorwaarde voldaan zou worden en dat de val dus zou dichtklappen bij de vorming van de nieuwe regering. Logischerwijze kon uit de beslissing die wij toen hebben genomen slechts één besluit voortvloeien, namelijk het besluit dat deze regering niet neemt, te weten de kernstop omkeren.

Ik zie de premier ontkennend het hoofd schudden. Premier De Croo, in 2019 hebben wij verkiezingen gehad. Daarna waren er onderhandelingen die heel lang hebben aangesleept. Die gingen over van alles en nog wat, maar over één zaak waren de socialisten, de liberalen en de christendemocraten het eens: de kernuitstap is achterhaald, daar stoppen we mee. Waarom bent u van mening veranderd? Waarom bent u in deze regering gestapt? Omdat dat de prijs was van die dogmatici om aan een meerderheid te helpen. U hebt de prijs daarvoor geleverd. In 2015, bij de vorming van de vorige regering, was er onder meer door Open Vld geen parlementaire meerderheid om uit de kernenergie te stappen. Wij hebben gedaan wat binnen de mogelijkheden lag, namelijk het verlengen van de levensduur van twee centrales. In 2019 was deze meerderheid er wel en ze is er vandaag opnieuw. Dat is het fundamentele verschil. Waarom laat u deze meerderheid niet werken?

Het gaat hier niet over politieke profilering, collega Lachaert. Het gaat hier over energiebevoorrading op de zuiverste en zekerste wijze die mogelijk is. Dit is geen politieke profilering. Het heeft alles te maken met schuldig verzuim, als u hier nu het enige verstandige wat op dat vlak kan worden gedaan de rug toekeert.

01.47 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer De Roover, ik zal het even samenvatten. In 2015 duwde u met uw fractie hier op het groene knopje om Doel 3 en Tihange 2 te sluiten. U hebt dus de twee reactoren gesloten die nu zullen sluiten, iets waartegen u nu protesteert. Dat heeft niets te maken met de huidige coalitie.

Op een bepaald moment vond u het nodig om de vorige regering, waar u zeer veel van hield, te laten vallen over een internationaal pakt dat 0,0 effect heeft op de Belgische rechtsorde. Dat pakt werd maandenlang voorbereid door het kabinet van staatssecretaris Theo Francken. Toch vond men het plots nodig om de regering daarover te laten vallen.

Als de kernenergie en de energiebevoorrading dan toch zo belangrijk waren en u, als partij die blijkbaar niet zoveel te zeggen had in deze coalitie, het allemaal aan de kleine partner, de liberale partij, te danken had dat de kernuitstap niet teruggedraaid werd, waarom hebt u dan over dat thema de regering niet laten vallen?

Mijnheer De Roover, u hebt eigenlijk geen enkele geloofwaardigheid als het gaat over van gedachten veranderen over kernenergie. U hebt die twee reactoren gesloten in 2015. Het duurt vijf jaar om de levensduur van een reactor te verlengen. Uw verwijten zijn dus totaal ongeloofwaardig.

01.48 Peter De Roover (N-VA): Ik wil drie elementen toevoegen. Ik begrijp nog altijd niet, collega Lachaert, waarom u voor een pact dat 0,0 % effect heeft op onze rechtsorde, zo koppig hebt gezegd: "als jullie daaraan vasthouden, dan vliegen jullie buiten." Als dat 0,0 effect heeft, waarom wilden jullie dat toen tot elke prijs ondertekenen? Waarom wilden jullie een loyale coalitiepartner daarin toen niet volgen? Ik heb nooit begrepen waarom jullie, als het volgens jullie 0,0 effect heeft, daarvan dan zo'n gigantisch belangrijk regeringsbrekend punt hebben gemaakt? Volgens jullie heeft het geen effect, volgens ons heeft het wel effect. Laten we ons er dan niet over uitspreken. Het was echter zo belangrijk voor jullie, hoewel het geen effect had, dat het tot elke prijs ondertekend moest worden. Die logica komt natuurlijk niemand ten goede.

01.49 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, dat is nu toch wel de kromste redenering die ik hier vandaag al heb gehoord. Het is een interessant punt. U zegt dat u eerder akkoord bent gegaan, maar alleen vanuit de veronderstelling dat een volgende regering een andere keuze zou

maken. Daarmee geeft u al toe dat u als grootste partij totaal niet woog in de vorige regering. U zei dat een andere regering dan het beleid maar moest gaan omkeren.

U vergeet daarbij wel een heel belangrijke passage in de regeringsonderhandelingen. Bent u vergeten dat u ook bijna een regeerakkoord had afgesloten, waarin u bereid was om exact hetzelfde te doen als wat deze regering vandaag doet?

01.50 **Peter De Roover** (N-VA): Dat laatste is niet juist. U kunt alles wel beweren.

Wat dat andere punt betreft, ja, er zit een logica in. Dat is het verschil, mijnheer Lachaert. Als wij de regering hadden verlaten omwille van kernenergie, dan waren er nu twee kerncentrales dicht. Wij hebben op dat ogenblik wel degelijk resultaat geboekt, in de vaste overtuiging dat het een eerste stap was die in 2019 door de volgende regering evident zou worden vervolgd. Dat was de logica. Dat was voorspelbaar. Dat was gewoon ieders idee, ook dat van de socialisten. Laten we eerlijk zijn, natuurlijk wisten wij in 2015 dat aan die voorwaarde niet kon worden voldaan. Het is daarom dat wij ze erin geschreven hebben.

Wij hebben op die manier een pad geopend dat alleen kon eindigen in het openhouden van een volwaardig pakket energie, met kerncentrales. Dat verhaal is ook geschreven, op die ene factor na van de dogmatici die liever inzetten op gascentrales of eventueel op kolencentrales, om toch maar het dogma 'geen kernenergie' niet te moeten lossen.

Trouwens, goede collega's, laten wij de discussie wat dit betreft niet blijven voeren. Ik heb uitgelegd wat onze richting was. U hebt de uwe uitgelegd.

Passons, laten wij het nu gewoon doen. De vraag is niet: wat is er gebeurd of had het vroeger moeten? Laten wij het nu gewoon doen.

Zijn wij het er nu over eens? Dat is de enige vraag die vandaag relevant is. Het komt mij voor dat die discussie bij de publieke opinie al lang achter de rug is, en dat wij hier in het Parlement een grote meerderheid zouden kunnen krijgen, maar dat dit niet gebeurt. Dat is wat ik vandaag vaststel. Dat is wat ik in de State of the Union, want daar gaat het vandaag over, volkomen mis: perspectief op een betrouwbaar energiebeleid. Het staat er niet in. De deur staat naar het schijnt op een kier, want ooit in een verre toekomst zal men nog wel eens een keer over een en ander nadenken.

Wel, dit gaat niet over politieke profilering. Dit gaat over een gebrek aan beleid. Dat is het punt dat wij hier willen aanklagen.

Mijnheer de eerste minister, bijna gebeurde er een accident. Ik heb hier twee teksten liggen. Ik wou bijna uw State of the Union voorlezen. Ik had de verkeerde vast, stel u voor. Ik heb net op tijd gezien dat het in een ander lettertype stond, en dat het inhoudelijk niet zo veel betekende. Ik dacht: ik heb toch iets serieus voorbereid, vanmorgen? Wat is dit nu?

Ik kom tot een volgend punt. Kort, maar niet onbelangrijk. Minister Vandenbroucke is hier immers. Vorig jaar was gezondheid zowat het allereerste en belangrijkste punt. De omstandigheden zijn gewijzigd, en we hoeven daar niet de hele State of the Union lang op te focussen, maar ik mis wel de ambitie van de regering om lessen te trekken uit het coronabeleid. Er wordt niet gekeken wat er toen is gebeurd en wat er niet is gebeurd. Er zijn toen maatregelen genomen die zeker verdedigbaar zijn, maar volgens mij zijn er ook maatregelen genomen die wel een kritische evaluatie zouden kunnen gebruiken. Wel, op dat vlak zie ik niets van de regering.

Wat ik wél zie inzake gezondheidsbeleid, is dat u onderbenutting plots inschrijft als inkomsten en dat zelfs de groeinorm met 0,5 procentpunt is teruggeschoefd – ik kijk nu naar de fractie naast u. Ik weet niet in welke mate dat spoort met dat grote verhaal van de sterke klemtoon op het gezondheidsbeleid. Goed, daar kunt u op het einde van de dag op antwoorden.

Op bladzijde 13 staat een woordje in het Frans. Schijnbaar is daar de andere kant van de bevolking in geïnteresseerd – niet terecht, volgens mij.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, mevrouw Merckx vraagt het woord.

01.51 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer De Roover, u had het daarnet over de besparingen in de gezondheidszorg. We hebben allemaal geapplaudisseerd voor onze zorgwerkers. Er zouden grote investeringen in de zorg komen, gebetonneerd in het regeerakkoord, ook al omdat het personeel op straat was gekomen. Het zou gedaan zijn met de besparingen. Wat zien we nu? De besparingen zijn terug. 300 miljoen aan de ene kant. 300 miljoen, dat is niet niets, daar kan men al heel wat mee doen in de gezondheidszorg. Aan de andere kant zou er een groeinorm van 2,5 % komen. Als alles goed gaat, zal die er uiteindelijk één jaar zijn. In het begin is er niets uitgevoerd, vervolgens zouden we op kruissnelheid komen en zou de groeinorm opnieuw gelden. Dat zal enkel voor 2023 daadwerkelijk het geval zijn, en vanaf 2024 is er geen groeinorm meer.

Ik denk dat de boodschap aan de mensen in de zorg, maar ook aan de patiënten verschrikkelijk is. Wat een boodschap is dat om daar opnieuw te besparen? Ik stel u dezelfde vraag die ik daarnet heb gesteld. U hebt hier gezegd dat er geen enkele besparing is. De N-VA is boos omdat er geen besparingen zijn. Wat vindt u dan van de ingreep die hier gebeurt? Moest het dan nog erger zijn?

De **voorzitter**: Minister Vandenbroucke, het is niet de bedoeling om op de vraag van mevrouw Merckx te antwoorden.

01.52 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Roover heeft mij vermeld en een precieze vraag gesteld, die ik dus zal beantwoorden.

Hij had twee vragen. Trekken we lessen uit de covidpandemie en bereiden we ons voor op de toekomst? Absoluut. Ten eerste, wij beraden ons in het crisisbeheer van de FOD Volksgezondheid heel grondig over wat er beter moet. Ik doe dat met alle actoren. Het zal uw fractie, die mij daarover vaak vragen stelt, verheugen dat ik vanochtend nog een lange brief aan de Commissie Klinische Biologie van Sciensano heb gericht, waarin ik vraag om na te denken over hoe we in de toekomst met onze klinische private laboratoria zullen kunnen reageren op een dergelijke crisis. Die brief bevat heel wat concrete vragen over hoe we in de toekomst zullen omgaan met het opbouwen van testcapaciteit. Er bestaat daarover immers heel wat discussie.

Ten tweede, er wordt door deze regering helemaal niet bespaard op de gezondheidszorg in dit land. Er wordt enorm geïnvesteerd in de gezondheidszorg en dat is ook nodig. De cijfers zijn er en die kunt u ook afleiden uit de begroting. Voor het jaar 2023 voorzien we voor de gezondheidszorg, zoals geboekt in de begroting van de ziekteverzekering, een groei van 2,5 %. Verder zullen we alles wat te maken heeft met COVID-19 daarbuiten en daarnaast financieren. Dat zit dus niet in die 2,5 %. Dat zijn dus enorme investeringen. De vermelde 80 miljoen euro compensatie voor de energiefactuur van de ziekenhuizen in de eerste zes maanden is daarin nog niet opgenomen. Dat bedrag komt daarbij. Voor het laatste jaar van de legislatuur voorzien we opnieuw in een enorme stijging van uitgaven in gezondheidszorg, omdat ze nodig zijn. In de ziekteverzekering gaat het om een stijging met 2 % of 667 miljoen euro.

Het is inderdaad geen 2,5 %, omdat we ruimte maken voor andere zaken, die helaas, mijnheer De Roover, in het verleden verwaarloosd zijn. Regeringen en zeker regeringen die gevallen zijn en dan lange periodes van lopende zaken veroorzaken, laten soms problemen etteren. Een voorbeeld zijn de ambulancediensten, de dringende medische hulpverlening. Een aantal parlementsleden, zoals mevrouw Taquin, volksvertegenwoordiger van Luxemburg, heeft vorige week nog vragen gesteld over de dreigende sluiting van ambulancediensten. U hebt dat probleem in de Zweedse regering niet aangepakt en daarna is het verder onopgelost gebleven wegens de lange periode van lopende zaken. Mevrouw De Block kon niets meer ondernemen in een periode van lopende zaken. Dat kunt u haar niet eens verwijten. U hebt een lange periode van non-bestuur in de gezondheidszorg georganiseerd. Dat is de waarheid.

Die 2 % stijging in het jaar 2024 is inderdaad geen 2,5 %, maar die 0,5 % dient bijvoorbeeld om een programma op gang te brengen voor een absoluut noodzakelijke herfinanciering van de ambulancediensten. Die loopt op tot 162 miljoen euro extra uitgaven in het jaar 2025. Ik kan u andere voorbeelden geven die u zullen interesseren, mevrouw Merckx, zoals de wachtposten van huisartsen. Daar wordt absoluut niet bespaard.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, kunt u afronden?

01.53 Minister **Frank Vandenbroucke**: De vraag is wat onderbenutting is. In een goed beheerde begroting heeft men elk jaar een onderbenutting. Wij gaan ervan uit dat wij de begrotingen voor de komende twee jaar zeer stipt en goed zullen beheren. Wij zullen niet alle initiatieven onmiddellijk lanceren. Dat laat toe dat men een stuk onderbenutting heeft om de uitgaven te beheersen. Dat is van alle tijden. Dat proberen wij nu zeer goed en stipt te doen.

01.54 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Madame la présidente, le point relatif à la santé, mis en avant par M. De Roover, est évidemment fondamental.

Comme j'entendais le ministre nous expliquer que beaucoup de paramètres existent en dehors de la croissance, je lui rappelle que la norme de croissance ne sert pas à financer la réaction à la pandémie covid ni même les différentes structures – tels les hôpitaux – qui doivent répondre à l'explosion des coûts énergétiques. Son but est de faire face au vieillissement de la population et aux maladies chroniques. C'est à cela qu'est logiquement et fondamentalement destinée son augmentation.

Ensuite, M. le ministre insiste sur une augmentation du budget 2024, en indiquant que cela impliquera une hausse de 667 millions d'euros, avec une norme de croissance à 2 %. Or, en réalité, elle sera rabotée, alors même que le gouvernement l'avait érigée en chapitre phare en un contraste radical avec la politique du gouvernement précédent. Et votre tableau budgétaire, qui comprend une ligne...

La **présidente**: Madame Fonck, ce n'est pas le tableau budgétaire de M. De Roover, me semble-t-il. C'est à lui que vous devez poser votre question.

01.55 **Catherine Fonck** (Les Engagés): ... Une ligne qui annonce 0,5 % de réduction de la norme de croissance, correspondant à 75 millions. Excusez du peu! Au regard du budget des soins de santé, cela représente 175 millions. Si on les ajoute aux 245 millions d'économies supplémentaires que vous prévoyez au cours des deux prochaines années, on obtient une réduction du budget des soins de santé de plus de 400 millions d'euros. Avec ce montant, on aurait pu élaborer un plan d'attractivité pour les infirmiers qui fuient les hôpitaux, ainsi qu'un plan cancer qu'il est urgent de réactiver, et on aurait pu aussi travailler sur l'accessibilité pour les malades chroniques.

La **présidente**: Madame Fonck, je pense que vous aurez votre tour pour défendre tous les aspects que vous souhaitez aborder, mais votre question doit s'adresser à M. De Roover. Manifestement, ce n'est pas le cas...

01.56 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Je termine, madame la présidente! Il y a eu beaucoup d'interventions de la part de la majorité.

Ce sont donc bien des économies choisies par le gouvernement. Il importe, madame la présidente, si vous me le permettez, de ne pas laisser la majorité raconter n'importe quoi et de décoder les choix formés par ce gouvernement.

01.57 **Maggie De Block** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik wil vragen dat de afspraken die door sommige leden van deze Kamer gevraagd zijn in de Conferentie van voorzitters, ook door henzelf worden nagekomen. Mevrouw Fonck, u hebt geen vraag gesteld. U hebt een statement gedaan. Dat is niet voorzien. U deed het moeilijkst over de voorwaarden en wij zijn u gevolgd.

01.58 **Peter De Roover** (N-VA): Collega's, wees rustig, ik ben voorbij de helft.

La **présidente**: Madame Merckx, je sais que vous demandez la parole, mais il y a déjà eu énormément d'interventions. Je souhaite à présent que M. De Roover puisse avancer dans son exposé.

01.59 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de minister Vandenbroucke, u evalueert zeer grondig, maar het is van dusdanig groot belang dat het niet eens in de regeerverklaring is gekomen. U bent op korte tijd ver weggezaakt in de hiërarchie van de regering, lijkt me. Er was een periode waarin u dagelijks in het nieuws kwam, maar nu vindt de premier het zelfs niet meer nodig om uw bevoegdheid in de State of the Union een ernstige plaats te geven. Ik stel dat vast, maar ik neem aan dat de collega's u daarover de volgende weken zullen blijven achtervolgen.

Ik vermoed dat die onderbenutting zeker geen betrekking heeft op de testcentra, integendeel, want daar is 65 miljoen euro zoek.

Mijnheer de premier, een ander mankement in uw State of the Union zijn de pensioenen. Ja, u hebt de pensioenen vermeld: "Valoriser le travail, tel était également le fil rouge du paquet pensions cet été." *Cet été*, dat is de vorige, maar de State of the Union gaat over de volgende zomer, in dit geval zelfs de volgende twee zomers. Als ik uw State of the Union lees, gebeurt er de volgende twee zomers niets meer inzake pensioenen, want u hebt er geen woord over gezegd. U hebt wel gezegd wat u hebt gedaan, maar dat behoort eigenlijk onder de vorige State of the Union. In de huidige State of the Union zit het woord pensioen erin gewrongen door te verwijzen naar het verleden. Met andere woorden, deze regering heeft geen pensioenplannen meer. Dat noteren we. Deze regering heeft geen pensioenplannen meer, althans niet van die ordegrootte dat ze een plaats krijgen in de State of the Union.

In alle eerlijkheid, ik vind dat een meer dan opvallend mankement. Al twintig jaar brengt de Studiecommissie voor de Vergrijzing rapporten uit over de evolutie van de vergrijzingskosten en die kosten zullen morgen een gigantische impact hebben. Toch voert u geen beleid op dat vlak. U zit natuurlijk strop tussen verschillende vleugels in uw regering. Die hebben waarschijnlijk allemaal gezegd: dat niet, maar dat ook niet, dan dat niet, dus dan doen we dat niet. Samengevat, we doen het niet, we doen niets. Het woord pensioen moet wel genoemd worden, dus u hebt dan maar gezegd wat u hebt gedaan, vorige zomer. Dat was maar een heel klein dingetje, een absoluut minimum dat de duurzaamheid van onze pensioenen alvast niet zal redden.

In die context is het wrang om u te horen spreken over "een land dat beschermt." Dat is wrang omdat u de mensen morgen niet beschermt in een fundamentele belofte van de overheid, namelijk dat zij een pensioen zullen krijgen waarvoor zij gewerkt hebben en dat hun beloning is. Uw regering zegt officieel, twee jaar voor het einde van haar parcours, nadat zij amper iets gedaan heeft voor de pensioenen, dat er de volgende twee jaar absoluut niets zal veranderen.

Als uw State of the Union ernstig moet worden genomen, eindigt hier de job van mevrouw Lalieux en kan zij overschakelen naar iets anders, want hier valt niks verder van te verwachten. Ik vind het stuitend, premier, dat uw State of the Union daar in alle talen over zwijgt.

Ik kom dan tot het andere gigantische mankement. Los van andere punten zit hier fundamenteel het verschil met waar wij de klemtoon op zouden leggen als regeringspartij: de werkzaamheidsgraad. Wij zouden uw regeerakkoord ernstig nemen, in tegenstelling tot wat u doet. In uw regeerakkoord staat – ik citeer uit uw toespraak in het Europees Parlement –: "Hoe hoger de werkzaamheidsgraad, hoe sterker de sociale zekerheid." U hoort hoe men blauw en rood in die ene zin heeft verenigd. Het is zelfs een juiste zin, een correcte zin. Hoe hoger de werkzaamheidsgraad, hoe sterker de sociale zekerheid. Want dan krijgt men meer belastinginkomsten zonder de belastingen voor de betrokkenen te verhogen, maar door het aantal mensen te verhogen dat belastingen betaalt. Dan krijgt men besparingen op de sociale zekerheid, niet door de uitkeringen te verminderen, maar door het aantal mensen te verminderen dat uitkeringen krijgt. En die werkzaamheidsgraad van 80 % (...)

01.60 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer De Roover, u zegt dat u de werkzaamheidsgraad ernstig neemt, maar het zou eerlijk gezegd eens goed zijn te praten met ouders die doodgraag zouden werken, maar thuis moeten blijven, omdat er te weinig plekken zijn in de kinderopvang, omdat er te weinig begeleiders zijn en soms omdat er geen leerkrachten voor de klas staan. Ik vind uw boodschap helder en belangrijk.

Ik vraag me af of u de tewerkstellingsgraad wel echt serieus neemt. Indien u dat wel deed, zouden de kinderbegeleiders niet binnen de week na de septemberverklaring op straat komen om te protesteren tegen de te hoge werkdruk en om voldoende opvang voor werkende ouders te eisen. Ik hoor u vooral klagen, maar geen oplossingen aanbrengen. Vandaag is het de dag van de onthaalouder. Onthaalouders vormen ook een belangrijke groep die wacht op ondersteuning van Vlaanderen. Net maatregelen op dat vlak zouden de werkzaamheidsgraad ophoog helpen trekken. Nu worden ouders die echt graag willen werken, gedwongen vakantiedagen op te nemen of gebruik te maken van bepaalde verlofstelsels.

01.61 Peter De Roover (N-VA): Ik dacht even verrast te worden door een collega die zou stellen dat

men iets was vergeten in de State of the Union. Er ligt van alles op de plank, maar men loopt van het probleem weg. Men kan steeds zeggen dat er meer nodig is. Men voert die discussie ook effectief in het Vlaams Parlement. Er wordt daar ten minste wel een beleid gevoerd en dat is het verschil met de meerderheid hier. Hier wordt geen beleid gevoerd. Vergeleken met dat arbeidsdealtje doet Vlaanderen veel meer. Met alle sympathie, mijnheer de minister, er is geen enkele expert die gelooft dat die wezenlijk bijdraagt tot de oplossing van het probleem. Bovendien is de werkzaamheidsgraad in Wallonië vorig jaar nog gedaald. Zo indrukwekkend is de deal dus niet.

Men zou dus denken dat er voor de laatste twee jaar van de legislatuur maatregelen zullen worden genomen om te evolueren naar een tewerkstellingsgraad van 80 %. Welnu, er zijn twee maatregelen genomen: studentenarbeid en flexi-jobs. Ik wil daarover wel discussiëren en dat zullen we ook doen bij de begrotingsbespreking, maar beweren dat studenten ervoor gaan zorgen dat we 80 % bereiken, dat is toch bijna de problematiek uitleggen. Is dat het enige wat daarover in de State of the Union wordt verteld, twee jaar voor het eindigen van de legislatuur?

01.62 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer De Roover, ik wil even terugkomen op uw opmerking dat hier geen beleid zou worden gevoerd. Eerlijk gezegd vind ik het heel belangrijk dat ouders, willen zij actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt, kunnen rekenen op een sterke overheid. U had het daarover ook aan het begin van uw betoog. Welk beleid zou u op dat vlak dan voeren? Ik zie nu alleen kindbegeleiders die ermee ophouden, ouders die vroeger moeten stoppen met werken, later moeten beginnen of hun ouderschapsverlof opnemen. Dat zijn mensen die doodgraag zouden werken, doodgraag aan de slag zouden gaan, op een krappe arbeidsmarkt nota bene. Op dat vlak zie ik geen beleid van een regering waarin uw partij nochtans de *lead* heeft.

01.63 Peter De Roover (N-VA): Ik zie daar wel een beleid, een beleid waarin ook geld wordt geïnvesteerd in die problematiek. Maar ik herhaal het: uw collega's in het Vlaams Parlement hebben daar uiteraard een andere visie op; ze denken dat de bomen tot in de hemel groeien. We hebben al meermaals vastgesteld dat zij niet bekommerd zijn over het feit of die kinderen, over wie u zich terecht zorgen maakt of ze wel een goede opvang krijgen, als ze later in het beroepsleven stappen, niet rotbelast zullen worden door de putten die nu gevuld worden. Daarover ben ik net zo bekommerd.

Ook dat is het beleid ten voordele van de volgende generatie. Dit wordt voortdurend vergeten: de scope van de meerderheid is een scope van drie, eventueel zes maanden. Toekomstgericht beleid mag men evenwel niet verwachten. Ik heb de voorbeelden gegeven. Iedereen heeft immers gezwegen, en dat snap ik, toen ik het thema van de pensioenen aansneed. Daarover wordt namelijk niets gezegd, er staat daadwerkelijk niets over in. En dat is z gezegd toekomstbeleid!

Hetzelfde kan worden gezegd van de werkgelegenheidsgraad van 80 %. Zegt u het dan, want in de State of the Union staat niet welke maatregelen genomen zullen worden om dat onderdeel van het regeerakkoord daadwerkelijk uit te voeren. Vertelt u het mij, want de eerste minister heeft het gisteren niet gedaan.

01.64 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer De Roover, de beste maatregel om mensen aan de slag te krijgen, is ervoor zorgen dat werken loont en dat doet de regering.

Ten eerste, de BBSZ wordt geschrapt.

Ten tweede zullen we de komende maand nog een ontwerp van de regering goedkeuren, opdat de Vlaamse jobbonus niet belast wordt. We zullen het Vlaamse arbeidsmarktbeleid dus versterken. Zo brengen we ook meer mensen aan de slag. Wij versterken wel de activiteitsgraad!

01.65 Peter De Roover (N-VA): Wat u dus eigenlijk zegt, collega Verherstraeten - en ik ben blij om dit te horen -, is dat u het Vlaamse beleid niet zult tegenwerken. U zult de goede Vlaamse maatregelen, die wel gericht zijn op activering en op het geven van incentives aan wie werkt, dus niet in de weg staan. Het zou nogal erg zijn als de vivaldiregering, met haar totale gebrek aan eigen beleid, ook nog eens haar bevoegdheden zou gebruiken om het Vlaamse beleid stokken in de wielen te steken. Ik ben blij van u te vernemen dat de vivaldiregering dat niet zal doen, want dat is wel het *minimum minimorum*.

01.66 Peter Mertens (PVDA-PTB): Ik heb nog een vraag voor u, mijnheer De Roover. Ik begrijp de kritiek van de meerderheid dat, terwijl de activiteitsgraad naar 80 % moet, we wel geconfronteerd

worden met gesloten crèches als gevolg van de onderinvestering. U gaat daar eigenlijk niet op in.

Anderzijds wijst tot mijn verbazing en verwarring de meerderheid op het recht op ouderschapsverlof, want laat in dezelfde State of the Union nu net de toegang tot het ouderschapsverlof worden bemoeilijkt. Ik zie hier dus duidelijk een tegenstelling.

Mijnheer De Roover, ik zou graag weten wat u van de regeringsmaatregel vindt om de toegang tot het ouderschapsverlof te bemoeilijken. Bent u voor? Vindt de N-VA dat een goede maatregel in de lijn van de Vlaamse maatregelen of bent u daartegen?

01.67 Peter De Roover (N-VA): Ik vind het alleszins opvallend dat de enige activeringsmaatregel gericht is op mensen die al actief zijn. Het betreft immers mensen die al werken en die ouderschapsverlof willen nemen. Ik durf ook te vermoeden dat de reductie daarvan in tijd veeleer een omgekeerd effect zal hebben, omdat de mensen hun ouderschapsverlof binnen die periode sneller zullen opnemen. De toekomst zal het uitwijzen, maar het is alleszins geen maatregel die erop gericht is om de inactieven actief te maken, wel integendeel. Ik betreur dat samen met u. Ik betreur vooral de schraalheid, het ontbreken in de State of the Union, van het belangrijke en cruciale onderdeel en dat is het fundamentele antwoord op de vragen die over ons beleid zijn gesteld.

Als wij de activeringsgraad niet naar 80 % krijgen, dan zal de fundamentele omslag in het deplorabele begrotingsbeleid van de regering nooit plaatsvinden. Dan zal België de zieke man van Europa, die het vandaag is, blijven. Dan zal onze laatste plaats gegarandeerd blijven. Het voordeel is dat we niet dieper kunnen zakken. Dat is wat ik vaststel.

We hebben het hier over the State of the Union. We hebben het over het ogenblik waarop de eerste minister komt vertellen wat hij de volgende twee jaar zal doen. Dat is het thema van vandaag. Wat hij hier komt vertellen, is dat de regering de volgende twee jaar ook op dat vlak niets zal doen. Dat is een pijnlijke vaststelling, los van de vraag wat er moet gebeuren. Daar kunnen we niet eens iets over zeggen, want er gebeurt niets.

01.68 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik heb mij lang ingehouden, omdat ik oprecht nieuwsgierig was naar de inbreng van de belangrijkste oppositiepartij, maar ik voel mij nu toch geroepen om iets te zeggen. U zegt dat de State of the Union gaat over wat de eerste minister met dit land wil doen. Dat is niet waar. De State of the Union gaat ook over wat wij en u met dit land willen doen.

Ik heb lang gewacht om tussenbeide te komen, maar ik stel vast dat uw uiteenzetting met de minuut meer teleurstelt. De beste stukken in uw uiteenzetting zijn de reconstructies en de analyses die u uit de kranten van vanmorgen hebt opgediept. U probeert twijfel te zaaien over een aantal maatregelen. U doet alsof alles slecht is. U maakt zelfs nog geen begin van een consistent alternatief.

Nochtans moet u alleen overleggen met uw eigen fractie. Wij hebben dat comfort niet. Wij moesten met zeven partijen overleggen. Dan probeert u de indruk te wekken dat het met de N-VA anders zou zijn.

Ten eerste, u beweerde bij het begin dat een begroting voor twee jaar aantoonde dat de regering al in verkiezingsmodus is. Ik vind het net een goede zaak dat wij een begroting voor twee jaar opstellen. Was dat maar gebeurd in het najaar van 2017. Was er toen maar een begroting gemaakt voor 2018 en 2019, vooraleer een partij is opgestapt uit electorale overwegingen over een niet-bindend migratiepact!

Ten tweede, de heer Verherstraeten stelt dat werken moet lonen. Hij vergeet echter de belangrijkste ingreep, namelijk de krachttoer van Vincent Van Peteghem, zijnde het feit dat de voorbereiding van een taxshift een echte taxshift wordt. De regering wil er dus voor zorgen dat werken meer loont.

Ten derde, ik moet ook iets zeggen over het energiebeleid. Wat hier vandaag voorligt, is historisch: de btw-verlaging, de overwinsten, de verlenging van het sociaal tarief, het helpen van bedrijven met hogere loonkosten. Zuhail Demir moet nog heel veel boterhammetjes eten, om nog maar op de foto te kunnen staan met Tinne Van der Straeten.

Mijnheer De Roover, ik rond af, indien ik de kans krijg. Na twee jaar Vivaldi moet ik toegeven dat hervormen in dit land moeilijk is. Echter, na twee jaar Vivaldi en dertig minuten Peter De Roover is er voor mij één conclusie die als een paal boven water staat. Ik ben blij dat niet de toogpraat van de

voorbij 30 minuten maar ernstige mensen als Alexander De Croo, Frank Vandenbroucke, Tinne Van der Straeten en Vincent Van Peteghem dit land besturen in de huidige moeilijke tijden en dat wij dat niet hebben overgelaten aan de N-VA.

01.69 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer Calvo, het wordt u altijd te veel. Wanneer iemand meer dan twee zinnen uitspreekt, moet de Calvo in Kristof bovenkomen en moet u verbindende taal beginnen te spreken. U moet dan bruggen beginnen te bouwen. U moet dan politiek vernieuwende uitspraken doen, zoals de anderen zijn toogpraters en wij zijn ernstige mensen.

Dat is het verbindende nieuwe politieke discours van de heer Calvo, die in de media vindt dat het een schande is dat mensen bijkomende functies in het Parlement waarnemen en daarvoor betaald worden, maar die een week later kandidaat is voor een bijkomende functie waarvoor hij betaald wordt. Dat is de heer Calvo.

01.70 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Over die functie kan ik de heer De Roover geruststellen en een aantal andere collega's misschien wat zenuwachtig maken. Ik ben vast van plan om die bijzondere functie in te zetten om op dat vlak het statuut van de parlementsleden te helpen hervormen. Maak u op dat vlak maar geen zorgen.

Mijnheer De Roover, ik was oprecht nieuwsgierig naar uw tussenkomst. Ik vind dat een scherpe oppositie een tikkeltje vooringenomen moet zijn. Die mag een tikkeltje ongenueanceerd zijn. Waar ik wel verontwaardigd over ben, is dat de grootste Vlaamse partij vandaag nog geen enkele concrete maatregel heeft genoemd, dat de grootste Vlaamse partij in oorlogstijd doet alsof wij in normale tijden leven.

Dan ben ik wel fier op wat wij nu doen. Dat is niet gemakkelijk, maar het is een keuze die zeven partijen twee jaar geleden hebben gemaakt. Ik heb soms gevloekt. Dat doen wij, meen ik, allemaal. Ik ben echter heel blij dat in de coronacrisis en de energiecrisis die partijen, ondanks heel veel moeilijkheden, er toch in slagen de verschillen te overstijgen. Dat is wat deze begroting ook doet. Ik zou willen dat de N-VA daar een ietsepietsie meer deel van uitmaakt.

01.71 Peter De Roover (N-VA): Mijn tussenkomst stelt collega Calvo teleur. Het zou mij teleurstellen, mocht dat niet het geval zijn, want ik heb veel ambitie, maar niet om u tevreden te stellen. Wij verschillen van mening en daar dient dit Huis voor. Daarmee diskwalificeer ik uw uitspraken niet als toogpraat, want ik heb respect voor iemand met een andere mening. Dat is blijkbaar het verschil tussen ons. Mij is bovendien gezegd dat de bespreking van de regeringsverklaring op de agenda van vandaag staat en niet de bespreking van de alternatieve State of the Union van de N-VA.

Week na week doen we in dit Parlement concrete voorstellen die een verbindende meerderheid elke keer opnieuw van tafel schuift, los van de inhoud ervan. Met de ogen dicht wordt het rode knopje ingedrukt. Vandaag fileer ik de State of the Union, leg ik de vinger op de mankementen ervan en wijs ik vooral op wat er niet in staat.

Mijnheer Calvo, ik heb niet betreurd dat de State of the Union over twee jaar gaat. Ik denk zelfs dat dat verstandig is. Ik heb gezegd dat er niks in staat en dat er de volgende twee jaar geen beleid zal worden gevoerd op alle cruciale punten waar een beleid moet worden gevoerd. U neemt voor dit project nog het woord 'hervorming' in de mond en dat maakt u tot een unicum in dit land. Als 'hervormen' en 'regering-De Croo' in een encyclopedie van het politieke bedrijf worden opgenomen, dan staat 'hervormen' in deel 1 en 'regering-De Croo' in het laatste deel of zelfs in het addendum. Er is geen grotere kloof mogelijk dan tussen deze regering en het concept hervormen. Er wordt niets hervormd. Dat is het probleem van deze State of the Union.

Ik mag de minister van Financiën niet onvermeld laten. Hij kreeg ook een passage in de State of the Union. Naar verluidt was er wat Oost-Vlaams gebakkelei in de kern. Dat wordt ontkend, dus het zal wel het geval geweest zijn.

Comme le prévoit l'accord du gouvernement, nous préparons une vaste réforme fiscale. Zoals voorzien in het regeerakkoord, zullen wij een fiscale hervorming voorbereiden. Het verschil met het regeerakkoord is dat er nu een datum op wordt geplakt, maar we hebben nog data gehad. Zo zouden we bijvoorbeeld in oktober 2021 weten waar ons energiebeleid naartoe ging. Dat is al een hele tijd

geleden. Wij zouden in september weten hoe het met ENGIE zit. Wat dat betreft, hebben we nogal wat deadlines zien verstrijken.

Het zou voor Nieuwjaar zijn. Het is nu 12 oktober, dus u hebt nog even tijd. Ik hoop oprecht dat u met een werkstuk zult komen dat enige consistentie heeft, zowel naar inhoud als naar omvang. We zijn niets met wat er gisteren werd gezegd. Dat doet mij vermoeden dat er nog aardig wat water door de Leie, de Schelde, de Maas, de Sambre en de Ourthe zal moeten vloeien voor er iets uitkomt, maar we zullen die discussie voeren. Er is een deadline en die zullen wij in het oog houden.

Ik kan niet verhelen dat u werkt aan een belastinghervorming die 1.300 euro moet opleveren. Opgelet met getallen. Mevrouw Van der Straeten, de minister die naar eigen zeggen nog geen enkel dossier niét heeft opgelost, heeft altijd getallen genoemd en het lukt maar niet om die daadwerkelijk te realiseren, dus met die 1.300 euro had u misschien wat voorzichtiger moeten zijn, maar het is een mooi perspectief. Dan begrijp ik nog steeds niet, minister Van Peteghem, dat u het indexmechanisme blijft misbruiken als een sluipende belastingverhoging.

U praat over 1.300 euro en u neemt 1.000 euro. Dat zijn de feiten vandaag en wanneer u er morgen in zou slagen om die 1.300 euro door te voeren – wij staan open voor dat debat, want werken moet lonen –, dan denk ik dat er nog wel wat laaghangend fruit kan worden geplukt.

Ik kom tot mijn besluit. Ik citeer nog een keer uit het regeerakkoord: "*Talent wins games, but teamwork wins championships*". Die uitspraak deed de premier in het Europees Parlement. Premier, ik zie u fronsen, maar er is geen teamwork geweest. Over het talent kunnen we twisten, daar ga ik geen uitspraken over doen, want dat is in elke regering zo: de ene minister heeft al meer talent dan de andere. Teamwork hebben we evenwel op geen enkel ogenblik gezien. U mag van mij de oppositie negeren, maar lees alle commentaren over de State of the Union die u gisteren hebt voorgelezen. Dit is het einde van een verhaal dat nooit begonnen is. Dat is de droevige vaststelling.

Op alle verwachte basiswerven om in de toekomst onze mensen te beschermen, faalt deze regering. U zou aantonen dat dit land werkt. Dat was een mooie uitdaging. U hebt aangetoond dat het niet werkt. U hebt aangetoond dat wij in deze constellatie wegzakken naar een plaats die het einde van het verhaal inhoudt, namelijk de laatste. U zal in budgettaire omstandigheden uiteraard verwijzen naar allerlei gebeurtenissen die uiteraard een grote uitdaging vormen, maar niet alleen bij ons. De oorlog in Oekraïne is niet alleen bij ons uitgebarsten. De energieprijzen zijn niet alleen bij ons gestegen. Covid is niet alleen bij ons uitgebarsten. Binnen die vergelijking met onze buurlanden gaat u onder de eigenlijk op zich al niet spectaculair hoog liggende lat.

Het verschil tussen het structurele saldo en de eenmalige uitgaven is door de tussenkomende sprekers voortdurend door elkaar gehusseld. Sedert gisteren ben ik beter geïnformeerd door journalisten dan door de regering. Dit tabelletje is een afleggetje van andere tabellen waar interessantere informatie in stond. Dat zijn de witte vlakken, die gewist zijn. De andere tabellen over het structurele tekort kunnen niet geweten worden aan corona, aan de energiecrisis. Dat zijn de structurele oefeningen die deze regering maakt. Kan u daar tekst en uitleg bij geven? Zonder bijkomend beleid zou u een tekort hebben van 3 %, met bijkomend beleid zou dat 2,9 % zijn. U hebt 0,099 % aan structurele vooruitgang geboekt. Volgend jaar wordt dat 0,2 %. U sprak gisteren in uw State of the Union met veel poeha over 0,6 %. Er zit 0,6 in, maar dat gaat niet over het structurele tekort. U hebt gesproken over 3,5 miljard enzovoort. Er zijn getallen die op 3,5 miljard eindigen, maar structureel gaat het over 585 miljoen, tenzij u mij tegensprekt. Dat gaat dan nog uit van de veronderstelling dat de maatregelen opbrengen wat is vooropgesteld en dat ze niet meer kosten dan wat beweerd wordt. We weten hoe dat gaat met begrotingen: er zal bijzonder weinig moeten mislopen, of na het conclaaf is het structurele tekort van de Belgische overheid hoger geworden dan voor het conclaaf. U zit haarnauw op die grens.

Mijnheer de premier, wanneer u 0,6 % in de State of the Union zegt of over 3,6 miljard spreekt, dan rekent u op de budgettaire ongeletterdheid van de publieke opinie. Daar probeert u te scoren. De structurele cijfers staan niet in uw begrotingstabel, maar een rekentoestel volstaat om het te kunnen uitrekenen. Ook dat is onder de maat.

Als wij onder de budgettaire maat vielen ten gevolge van een doortastend, moedig en vooruitziend beleid, dan hadden we een probleem, maar dan hadden we een doortastend, moedig en vooruitziend beleid. Nu vallen we door de budgettaire mand zonder moedig, doortastend of vooruitziend beleid. Dat

is twee keer verloren met uw State of the Union. We doen niets, en dat kost hopen geld, structureel. Ik heb het niet over toegekende steun, wel over structurele maatregelen. Structureel is het verhaal van de State of the Union: we doen niets en we zitten diep in het rood. Dat is de essentie van uw State of the Union.

01.72 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, het is interessant dat u spreekt over de cijfers van het structurele beleid, want dat is inderdaad de essentie. Ik zal de cijfers van het Monitoringcomité vernoemen en een vergelijking maken over onze gehele regeerperiode, want dat is de juiste vergelijking, vanaf het aantreden van onze regering tot het einde van deze regeerperiode. Wij kunnen cijfers vernoemen voor 2024, want deze regering heeft beslist om een begroting te maken voor volgend jaar en voor het jaar daarna. De periode waarin wij nu zitten, mag u niet vergeten, al dekt u dat graag toe. De crisissen noemt u allemaal bijzaak, dat maakt volgens u allemaal niet zoveel uit.

Laten we de cijfers van het structurele beleid bekijken. Gebaseerd op het Monitoringcomité, wat is het structurele saldo waaraan deze regering is begonnen in 2020? Een structureel tekort van 4,3 %. Een tekort van 4,3 %. Wat zou het structurele saldo zijn – ik spreek nu opnieuw over entiteit I – in 2024, aan het einde van deze regeerperiode? 3,2 %. Dat zijn de cijfers: over een periode van vier jaar verbetert deze regering het structurele tekort met 1,1 %. Dat zijn de cijfers. Dat is wat deze regering doet op een moment waarop het moeilijk is, waar we niet opeens heel harde maatregelen kunnen nemen. We zitten wel in een crisis, maar u doet alsof die niet bestaat. Ondanks het feit dat deze regering gedurende een periode van vier jaar in een van de zwaarste crisissen zal hebben gezeten, met een crisis in gezondheidszorg, een crisis in veiligheid, een economische crisis, slaagt de regering er toch in om onze begroting structureel met 1,1 % gezonder te maken. Dat is het beleid, dat zijn de cijfers. U zou beter die cijfers vermelden in de plaats van uw eigen verhaaltje te vertellen.

01.73 **Peter De Roover** (N-VA): Voor ik werkelijk afrond, moet ik hier uiteraard op antwoorden, premier. U geeft mij gelijk. Dit jaar 0,1. Nee, zegt u? Journalisten, factcheckers? Met ongewijzigd beleid, dat is wat al was beslist, zouden we eindigen op 3 en we gaan nu eindigen op 2,9. Klopt dat, premier? U schudt van nee?

01.74 Eerste minister **Alexander De Croo**: De vergelijking die u moet maken, is een vergelijking bij ongewijzigd beleid. Het Monitoringcomité zegt dat men bij ongewijzigd beleid in 2024 eindigt met een tekort van 3,4. Met het beleid dat wij voeren eindigen we met een tekort 3,2, dus een verbetering met 0,2.

Natuurlijk voeren we voor een deel ook beleid. Wat had u eigenlijk verwacht? Dat we op een moment van crisis met deze regering zouden zeggen: we maken alleen een begroting en voeren geen nieuw beleid. Het is onmogelijk om beleid te voeren, want er zijn geen noden. We gaan op geen enkel moment nieuw beleid voeren, want er zijn geen noden. We sluiten onze ogen en we sluiten ons op in een puur budgettaire redenering.

Neen, dat is niet wat deze regering doet. Dit is een crisis. Men moet de crisis kunnen tegengaan. Wat ik vaststel, is dat we beide zaken doen. Ja, we voeren voor een deel een crisisbeleid. We zitten wel in een crisis, mijnheer De Roover. Wat had u nu verwacht? Had u verwacht dat de regering zou zeggen dat we in een crisis zitten, maar dat we geen crisisbeleid gaan voeren? We zitten in een crisis, maar we schuiven dat onder de mat en we houden daar geen rekening mee?

Wij doen aan crisisbeleid, maar tegelijkertijd verbeteren we structureel de gezondheid van onze begroting. We komen van een structureel tekort van 4,3 % en we eindigen met een structureel tekort van 3,2 %. Dat is wat de bevolking mag verwachten van een regering in een crisisperiode. We voeren crisisbeleid, maar tegelijkertijd maken we onze financiën structureel gezonder. Dat is wat we doen, u kunt dat niet ontkennen.

01.75 **Peter De Roover** (N-VA): Dat is alvast de winst. De onvolledige tabel die wij hebben gekregen, wordt hier lichtelijk vervolledigd. Het gaat hier over State of the Union voor 2023 en 2024 en u bevestigt net dat u nu voor 0,1 % inspanningen doet en volgend jaar voor 0,2 %. U hebt dat net bevestigd. Dank u daarvoor.

Het is heel spijtig dat daar een debat voor nodig is, premier, want u had dat ook gewoon eerlijk in uw tabellen kunnen schrijven. Denkt u nu echt dat wij geen rekenmachines hebben? Dit is geen hogere

wiskunde.

U zegt dat we in een crisis zitten. Net daarom zijn er de eenmalige uitgaven. Dat is een ander deel van de begroting, maar daarover gaat het structurele beleid niet. U blijft opnieuw de indruk wekken dat mensen budgettaire analfabeten zijn. Die crisis wordt buiten de begroting aangepakt, mijnheer de eerste minister. Het staat in uw tabellen. Daarover had ik het dan ook niet. Uiteraard is er een crisis en uiteraard kost die geld. Ook dat is evident. Dat gaat echter niet over het beleid dat u voert. Dat beleid, uitgedrukt in budgettaire vooruitgang, is flinterdun. Ik blijf dus bij wat ik daarstraks zei.

U hebt de laatste plaats gescoord in Europa op het vlak van tekort. Dat zeg ik niet maar het IMF. U haalt de laatste plaats in Europa. *Alexander De Croo, your points please. Zero points for Belgium.* Of beter, *below zero points for Belgium.* Op de laatste plaats staat de regering-De Croo. Dat is wat de buitenwereld vaststelt met betrekking tot de cijfers zoals ze hier op tafel liggen. Die andere landen, die het veel beter doen, worden ook geconfronteerd met corona, met een oorlog in Oekraïne en met hoge energieprijzen.

"Wanneer de lucht is opgeklaard en de storm is gaan liggen, moet het huis opnieuw op orde." Dat is een citaat uit de State of the Union. Lees, de volgende regering gaat het moeten oplossen. Dat is wat hier staat. Mijnheer de eerste minister, daarom werd er bijvoorbeeld op Vlaams niveau gezegd dat er buffers moeten zijn. Niemand garandeert immers dat de wind morgen gaat liggen, terwijl wij reeds onder ons tandvlees zitten wat betreft de robuustheid van de overheidsfinanciën.

Dit was de laatste kans om van Vivaldi toch nog iets te maken. U faalt daarin. U hebt de bevolking teleurgesteld. Het woord hervorming staat 46 keer in uw regeerakkoord. Het is een fausse queue geworden.

Door mij nu te richten tot de socialisten, zal ik stellen dat ik mij niet richt tot de socialisten. Ik richt mij ook amper tot de groenen. Ik hoor hun voorzitter immers verklaren dat zij voor de begroting van de burger gaan, maar niet voor de begroting van de overheid. Ik probeer dan kalm te blijven. Iemand die zoiets verkoopt, namelijk dat de begroting van de overheid zou worden gespekt buiten de burger en de bedrijven om, die geven wij maar beter geen overheidsfinanciën in handen.

Anderzijds, goede collega's van Groen, waarom valt uw voortdurende belangstelling voor duurzaamheid in uw hele programma en in uw hele doen en laten volledig weg wanneer het over budgettaire duurzaamheid gaat? Waarom denkt u dan niet aan de volgende generatie, hoewel dat zagezegd altijd de corebusiness van het groene verhaal is? U denkt aan de volgende generatie; u denkt aan de toekomst. Waarom doet u dat niet wanneer het over de budgetten gaat? Waarom verraadt u uw eigen basisfilosofie op dat ogenblik? Waarom voelt u daar geen enkele bekommernis voor? U wekt integendeel de indruk dat er ergens een overheidsput met geld is, die volledig los van de burger staat.

01.76 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, wanneer u mijn partij zo frontaal aanvalt, wil ik absoluut repliceren. Ik meende echter dat het verschil in filosofie tussen ons beiden al duidelijk was. U wil besparen, besparen, besparen, zelfs in tijden van crisis en zelfs wanneer dat ten koste gaat van de mensen, de zorg voor de mensen en de bedrijven.

Wij stellen dat de toekomstige generaties, waarover u spreekt, helemaal niets hebben aan een mooi opgeblonken begrotingsrapport aan het einde van de rit, terwijl de mensen het niet volhouden en bedrijven die werk creëren overkop zijn gegaan. Mijnheer De Roover, dat is heel simpel gesteld het verschil tussen ons beiden.

01.77 Peter De Roover (N-VA): Over de liberalen herhaal ik wat ik al heb uiteengezet. Waar is het adagium dat niet de burger, maar de Staat boven zijn stand leeft? U hebt dat volledig laten vallen.

Goede vrienden, christendemocraten, onlangs zei een cd&v'er mij dat ik weg ben met veel van hun kiezers, maar ondertussen ook met hun rentmeesterschap. Neem dat terug. Wees christendemocraten die aan de toekomst denken. Deze regering heeft gisteren laten weten dat zij na 3 jaar stilstand haar beleid voortzet. Dat is een zeer droeve vaststelling, want er zijn fundamentele uitdagingen die in uw State of the Union geen enkele vermelding hebben gekregen.

01.78 Servais Verherstraeten (cd&v): U sprak onze fractie aan over rentmeesterschap. We hebben

u 3,5 uur mogen beluisteren en we hebben u vaak onderbroken. Het gebruik van het woord rentmeesterschap in uw context van deze voormiddag beperkt zich tot een holle slogan. Ik heb immers geen enkel voorstel ter zake gehoord, noch op ecologisch vlak, noch op fiscaal vlak, noch op vlak van de sociale zekerheid. Eigenlijk is dat een bevestiging van wat we al wisten. U lacht misschien met de meerderheid die met zeven een compromis moet maken.

U hebt een keer gepoogd, in het begin na de verkiezingen van 2019, om met een partij een compromis te maken. Ik heb daar geen hervormingen inzake pensioenen in gezien. Ik heb daar geen hervormingen inzake werkloosheid in gezien en ook geen besparingen in de volksgezondheid.

Dat bevestigt eenvoudigweg dat u geen enkel plan met betrekking tot hervormingen hebt. Als het moeilijk gaat en men van de burgers inspanningen vraagt, dan zwijgt u en beperkt u zich tot kritiek uiten op hen die het in moeilijke omstandigheden proberen te doen.

01.79 **Melissa Depraetere** (Vooruit): Mijnheer De Roover, u verzocht ons daarnet te wachten tot het einde van uw redevoering om uw koopkrachtmaatregelen te ontdekken. Ik heb er wel één gehoord. Ere wie ere toekomt, mijnheer De Roover. U hebt gezegd dat men via de fiscaliteit een deel van de koopkracht terug zou moeten geven via een korting voor de energiefactuur. Mag ik daaruit concluderen dat u daarmee pleit voor een afschaffing van de btw-verlaging voor energie, de energiecheques en de automatische indexering? In plaats daarvan zou er worden voorzien in een korting via de fiscaliteit. Die korting is, met alle respect, te weinig en ze komt te laat op het ogenblik dat de mensen koopkrachtproblemen ervaren. Het is een duidelijke oproep om de koopkracht van de mensen te verzwakken.

01.80 **Peter De Roover** (N-VA): Collega's Depraetere en Verherstraeten, we hebben inderdaad voorstellen ingediend. Het fiscale voorstel dateert trouwens al van voor de zomer en het werd toen verticaal geklasseerd. De situatie is intussen niet verbeterd.

Waar draait het bij de N-VA om? Als men mensen ondersteunt, dan moet men dit op zodanige wijze doen dat zij kunnen kiezen op welke manier zij die ondersteuning wensen te gebruiken. Buiten de begroting zouden wij uiteraard maatregelen nemen. Ik heb er een aantal opgesomd, die ook structureel en van de allergrootste orde zijn. Nee, wij doen hier nu geen voorstellen, dit is steeds onze visie geweest. Ik kan alleen maar zeggen dat de grote, fundamentele koopkrachtsprong waarover ik sprak, en waarover u zwijgt, de overstap van inactiviteit naar activiteit is. Dat is structurele koopkrachtwinst.

Ik heb niet gezegd: "Weg met de index", het indexmechanisme is er, maar ik heb gezegd dat het eerlijk toegepast moet worden. U doet het immers gedeeltelijk verdwijnen, en wel in de zakken van de overheid. Dat is het feit dat ik vandaag heb aangeklaagd.

Mijnheer de premier, u citeerde Ronald Reagan. "*It's time for choosing*", dat is een citaat van Ronald Reagan, en u had beter dat gisteren gebruikt, maar dan wel met enige inhoud. Het is immers natuurlijk niet zo dat we hier theoretische boekhoudersaangelegenheden bespreken. Volgens de tabellen zoals we die kregen, zal deze regering volgend jaar – per burger, per actieve Belg – 3.500 euro uitgeven die ze niet heeft. In één jaar tijd. En dan spreken van koopkrachtondersteuning... Tja, als u dat dan toch doet, geef dan – ik zeg maar wat – een belastingkorting van die grootteorde. Budgettair komt dat volgens mij op hetzelfde neer, maar voor de mensen is het interessanter.

Tot slot, collega Verherstraeten, u vat de betogen van de meerderheid perfect samen. Die betogen komen hierop neer: 'het klopt dat wij niets doen, maar zouden jullie dan iets anders doen? Ik hoor niets'. U wilt de agenda van de dag wijzigen. Maar als u dag na dag de commissies volgt, dan ziet u wat ons alternatief is. Vandaag gaat het over úw project. Vandaag gaat het over een project dat de burger, de actieve Belg, volgend jaar opnieuw 3.500 euro zal kosten: geld dat er niet is en dat op een bepaald ogenblik zal worden teruggevraagd. Om die reden verwees ik naar het woord rentmeesterschap. Dat is het punt dat ik aansneed.

Een gebrek aan hervormingen en tegelijkertijd een hoge prijs om een beleid niet te voeren, dat is de slotsom van Vivaldi. Dat zal niet meer veranderen, dat hebben we ondertussen begrepen met deze State of the Union, waarin ook de projecten van de laatste twee jaar aan de Kamer werden voorgesteld. Het spijt me.

La **présidente**: Chers collègues, je vous propose d'interrompre nos travaux. Nous reprendrons à 13 h 15 avec les interventions du groupe Ecolo-Groen.

La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 12 octobre 2022 à 13 h 15.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 12 oktober 2022 om 13.15 uur.

La séance est levée à 12 h 51.

De vergadering wordt gesloten om 12.51 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 206 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 206 bijlage.